Valencià: llengua i literatura

Castellà: llengua i literatura

La finalitat de l'aprenentatge de llengües és dotar les xiquetes i els xiquets d'una competència plurilingüe i pluricultural. Esta estarà constituïda per una competència elevada en els dos idiomes cooficials de la Comunitat Valenciana i per un domini funcional de l'idioma estranger, per mitjà dels quals podrà relacionar-se, entendre millor el món i apropiar-se dels conceptes, normes i valors de la pròpia cultura, al mateix temps que construïx i referma la seua identitat personal i social. Ara bé, encara que els currículums de les diferents llengües són l'instrument privilegiat per a fer progressar estes capacitats, algunes exigiran en la resta d'àrees no lingüístiques on la llengua s'utilitza com a vehicle de comunicació i construcció de coneixements reafirmades.

L'educació relativa al llenguatge i a la comunicació és un dels eixos fonamentals en l'Educació Primària, ja que permet a l'alumnat comunicar-se de manera eficient oralment i per escrit, expressar i compartir idees, percepcions i sentiments, apropiar-se dels continguts culturals, regular la conducta pròpia i la dels altres, exercir el seu sentit crític, adoptar una postura creativa i construir, en definitiva, la pròpia visió del món. Al llarg d'esta etapa, les xiquetes i els xiquets han de començar a adquirir un saber reflexiu sobre les pràctiques comunicatives necessàries per a viure en la societat del segle XXI. Així, l'ensenyança i l'aprenentatge en esta àrea té com a objecte desenrotllar les habilitats lingüístiques: parlar, escoltar i conversar, llegir i escriure. També, i de manera específica, pretén apropar a la lectura i a la comprensió de textos literaris.

Situar l'ensenyança i l'aprenentatge de la llengua en el marc de la competència comunicativa significa que el currículum se centra en aprendre les destreses discursives, el domini de les quals requerix de procediments i coneixements explícits sobre el funcionament del llenguatge en totes les seues dimensions: tant els elements formals com les normes sociolingüístiques que presidixen els intercanvis; la planificació i l'estructuració dels textos, l'articulació dels enunciats per mitjà de procediments de cohesió i l'organització de les oracions d'acord amb regles lexicosintàctiques.

Aprendre llengua significa, per tant, assolir la competència necessària per a tindre éxit en les diferents situacions de la vida, inclosa l'escolar. Els textos acadèmics per a aprendre continguts d'altres àrees ocupen en este currículum un lloc destacat.

Esta educació lingüística s'ha d'impartir a alumnat de procedència molt diversa. Açò comporta, d'entrada, unes competències desiguals respecte a les llengües que configuren el currículum. Les alumnes i els alumnes arriben a l'escola, amb una llengua familiar o habitual, amb un repertori verbal i amb unes experiències culturals diferents, que han anat adquirint en les seues interaccions amb altres parlants a casa o en l'entorn immediat. Així mateix, tenen un coneixement en potència sobre els diferents tipus de discursos o textos, divers en cada cas, segons el major o menor contacte amb l'alfabetització o amb els mitjans de comunicació en el seu entorn social de procedència.

D'esta manera arribaran als primers cursos de l'Educació Primària alumnes bilingües, monolingües i plurilingües, tant nascuts a la nostra Comunitat, com procedents de llengües o cultures diferents. El paper de l'Educació Primària serà ampliar esta competència lingüística i comunicativa inicial de manera que siguen capaços d'interactuar en els diversos àmbits socials en què es voran immersos. D'estos s'han seleccionat aquells que s'estimen més apropiats per al treball escolar: el de les relacions socials que conformen la vida quotidiana en l'aula i en el centre, el dels mitjans de comunicació, el literari i, de manera privilegiada, l'àmbit acadèmic. En tals àmbits s'interpreten i produïxen els distints textos i és ací on s'han de desenrotllar les diferents habilitats lingüístiques.

Els objectius de l'aprenentatge de llengües, propis de l'educació plurilingüe, han de ser comuns per a tots les alumnes i els alumnes, independentment de la seua procedència geogràfica, lingüística i cultural, i del nivell social i cultural de les seues famílies.

Per a l'èxit d'estos objectius comuns de l'educació plurilingüe i pluricultural cal partir de les característiques específiques de l'alumnat plurilingüe que volem formar, la competència global del qual no és la suma de les competències independents en cada una de les llengües sinó una competència específica amb característiques pròpies, diferents de les de la persona monolingüe. Estes característiques de l'alumnat plurilingüe, de les quals partim i a les quals volem arribar, ens obliguen a un tractament específic de les llengües del currículum que denominem enfocament integrat. Este plantejament integrat consistix en una educació lingüística unitària, conseguida per mitjà de la participació conjunta de les tres llengües del

DOCUMENTO PROVISIONAL

currículum. Però esta coexistència en el currículum de Primària podria comportar un excés de temps curricular dedicat a les llengües, per això cal abordar alguns continguts, especialment els que fan referència al llenguatge acadèmic, units a l'ús vehicular en les àrees no lingüístiques, per mitjà d'un tractament integrat de les llengües i els continguts.

Quan parlem d'ensenyança i aprenentatge de més d'una llengua des d'una perspectiva integrada, hem de tindre en compte dos factors: d'una banda, que hi ha unes competències comunes ?conceptuals, cognitives i estratègiques? en les diferents llengües, que es podran construir a partir de qualsevol d'estes llengües i tot seguit ser recuperades i reutilitzades per totes i cada una de les altres; i, d'una altra, que hi ha unes competències lingüístiques superficials, específiques de cada una de les llengües i que han de ser apreses de manera independent en cada una, cosa que pot ocasionar processos de transferències i d'interferències que caldrà tindre en compte.

Per fer un tractament integrat en el centre docent el professorat ha d'adoptar uns criteris comuns i compartits: consideració de la llengua com objecte d'aprenentatge, coneixement dels principis globals que regulen l'adquisició i l'aprenentatge de llengües i l'enfocament metodològic per a totes en comú i per a cada una en particular. A partir d'estos criteris comuns, s'establirà un tractament diferenciat per a les llengües que s'impartixen, segons siga la L1, L2 o L3 de l'alumnat, d'acord amb l'estatus sociolingüístic, la presència en l'activitat social i en el currículum del centre i d'acord també amb les característiques concretes de l'alumnat (competències lingüístiques i culturals, usos lingüístics a la llar, facilitat o dificultat en l'adquisició...). Finalment, s'articularan els continguts de la competència comuna per a les tres llengües, perquè s'aconseguisquen de la manera més eficaç i econòmica, evitant incongruències i repeticions innecessàries; i realitzaran les actuacions necessàries per a construir les competències específiques en cada llengua promovent les transferències positives i evitant o corregint progressivament les inevitables interferències.

Respecte a l'aplicació del tractament integrat de les llengües i els continguts, és necessària una perspectiva unitària sobre quins són els continguts lingüístics que s'han d'aconseguir per mitjà de l'ús vehicular de les llengües. A més s'ha de diversificar el tractament d'este ús vehicular, especialment quan es tracta d'una llengua segona o d'una llengua estrangera. En este cas, els continguts específics de les àrees no lingüístiques s'han de vehicular a través d'una llengua en la qual les alumnes i els alumnes no tenen una competència idèntica a la que posseïxen en la primera llengua. En este cas haurà de realitzar-se un tractament metodològic que contemple eixa situació: el denominat ús vehicular protegit. Al mateix temps, caldrà articular les mesures necessàries per a distribuir l'ús vehicular de les diferents llengües entre els continguts de les àrees no lingüístiques, d'acord amb el projecte de cada centre.

Quant a la metodologia, per a la perspectiva integrada, són vàlids tant els principis comunicatius com les aportacions més recents de l'ensenyança de llengües. Des d'una perspectiva global i atenent el major progrés metalingüístic que sol experimentar l'alumnat plurilingüe, el considerarem: com a comunicador i com a investigador de la llengua. Com a comunicador, el treball de llengua es basarà en adquirir competències a partir de la seua activitat comunicativa oral i escrita en situacions rellevants i significatives; com a investigador, s'aprofitarà la seua capacitat de reflexió per a prendre consciència de com funcionen les llengües, i per a ampliar i perfeccionar la seua competència comunicativa en cada una d'estes a través d'activitats intralingüístiques i interlingüístiques.

Dins d'este marc comunicatiu i de construcció del coneixement, la lectura i l'escriptura s'han d'entendre com a activitats cognoscitives complexes. El seu aprenentatge no es pot reduir al fet que les i els alumnes siguen capaços d'establir relacions entre el codi oral i el codi escrit. Ha de comportar, a més, que siguen capaços d'interpretar i de produir tota classe de géneres textuals i de discursos al seu abast, i que dominen els conceptes i les estratègies que els permeten construir-los i usar-los tant en la comunicació com en l'aprenentatge. A més, la llengua escrita ha de permetre descobrir les possibilitats que oferixen la lectura i l'escriptura com a font de plaer, de fantasia, d'informació i de saber. Així mateix, en este nivell la literatura afavorirà l'expressió personal i la creativitat i permetrà el coneixement i el gaudi tant del llegat tradicional com de les produccions contemporànies més rellevants, adequades als seus interessos i capacitats.

El tractament del valencià en el currículum de les àrees lingüístiques ha de tindre unes característiques específiques, tant si es tracta d'alumnat valencianoparlant com si no. Les competències de l'alumnat valencianoparlant estan relacionades, generalment, amb el discurs col·loquial familiar i amb les competències formals adquirides en Educació Infantil. Durant l'Educació Primària cal enriquir els recursos expressius i la competència oral: s'ha de depurar la llengua de barbarismes i de formes incorrectes i substituir-les per les formes correctes i genuïnes, i han d'incorporar el llenguatge propi dels usos formals

DOCUMENTO PROVISIONAL

tant orals com escrits. Si el valencià no és la llengua primera de l'alumnat, cal seguir el mateix procés ?progressió del llenguatge col·loquial al formal? però utilitzant un plantejament propi de segones llengües.

L'educació plurilingüe i pluricultural exigix, a més del tractament curricular de les llengües, considerar l'estatus de cada una dins la societat, per a quines funcions les utilitzen els parlants, com les valoren i quines actituds tenen cap a unes i altres, i finalment quins valors han de configurar una societat tolerant, solidària i integradora.

El Currículum s'articula al voltant d'un eix que és l'ús social de la llengua en els diferents contextos: privats i públics, familiars i escolars. La configuració del Currículum en diferents blocs i la seua seqüència per cicles responen a les finalitats educatives i a l'objectiu fonamental de les àrees lingüístiques que és dotar l'alumnat de competència comunicativa. L'educació lingüística ha de tindre en compte tres aspectes fonamentals que intervenen en qualsevol acte d'ús de la llengua: els components del context comunicatiu, amb les regles que permeten adequar el discurs a la situació; el coneixement i l'ús reflexiu del codi lingüístic ?oral i escrit? en els nivells de paraula, d'oració i de text; i el manteniment d'actituds que eradiquen l'ús de determinats prejuís sociolingüístics que transmet el llenguatge. La divisió dels continguts en blocs no constituïx una ordenació seqüencial ni una jerarquització, sinó una manera d'especificar la complexitat de les competències que s'han d'adquirir. Les activitats d'adquisició-aprenentatge articularan estos continguts amb criteris comunicatius i didàctics d'acord amb la tasca i la situació de comunicació.

Els continguts s'han classificat en sis blocs que responen a diferents aspectes relacionats amb la complexitat de la funció comunicativa de la llengua:

Bloc 1. Les llengües i els parlants

Bloc 2. Parlar, escoltar i conversar

Bloc 3. Llegir i escriure

- 3.1 Comprensió de textos escrits
- 3.2 Composició de textos escrits

Bloc 4. Educació literària

Bloc 5. Coneixement de la llengua

Bloc 6. La llengua com a instrument d'aprenentatge

El bloc 1 té un marcat caràcter actitudinal i, per tant, els seus continguts afecten la resta. Els blocs 2, 3, 4 i 6 es referixen a l'aprenentatge de la llengua en diferents àmbits d'ús, a més tenen un marcat caràcter procedimental que fomenta actituds favorables al funcionament de la comunicació i requerixen de la reflexió i la conceptualització en relació amb les activitats de producció i d'anàlisi del discurs. El bloc 5 es referix a l'activitat reflexiva de l'alumnat a partir de l'observació i manipulació de models i de les produccions pròpies i dels altres, cosa que permet a l'alumna i a l'alumne enriquir les seues possibilitats expressives, millorar el seu coneixement de la llengua i descobrir i verbalitzar les regles de funcionament que ja coneix de forma implícita.

Bloc 1. Les llengües i els parlants

Al llarg de l'Educació Primària, i alhora que es produïx el procés de socialització de l'alumnat, van produint-se diferents situacions de comunicació on coneixerà l'existència de la varietat lingüística i cultural que els envolta i que configura la societat en què viu. La realitat lingüística a la Comunitat Valenciana es caracteritza per la cooficialitat de dos idiomes, el valencià i el castellà, que l'alumnat haurà de dominar i al voltant dels quals anirà formant-se uns criteris, unes actituds i uns valors.

El respecte i l'interés per conéixer què pensen i com s'expressen els parlants de les altres llengües serà fonamental per a eliminar els possibles prejuís i usos discriminatoris de les llengües per raons socials, lingüístiques, culturals, ètniques o de gènere.

Bloc 2. Parlar, escoltar i conversar i bloc 3. Llegir i escriure

Hi ha blocs de continguts referits a les habilitats lingüístiques, el bloc 2, *Escoltar, parlar i conversar* i el bloc 3, *Llegir i escriure.* Apareixen en el Currículum separats a fi d'abordar de forma específica els aspectes essencials en cada tipus de discurs. No obstant això, l'ús oral formal i l'escrit tenen molts aspectes comuns (tema prefixat, planificació del contingut, sintaxi i lèxic, subjecció a una norma estàndard...) i hi ha nombroses situacions de comunicació que combinen diversos usos i permeten relacionar ambdós

DOCUMENTO PROVISIONAL

aprenentatges i donar suport un en un altre. L'aprenentatge d'este nivell formal es realitza, òbviament, en les situacions d'interacció comunicativa que oferix el context de l'aula i del centre escolar.

L'ús oral informal ?l'ús espontani entre interlocutors amb tracte freqüent i familiar? és objecte d'observació i d'anàlisi a fi de reconéixer les normes sociocomunicatives que regixen l'intercanvi, per a observar les estratègies que posen en funcionament els parlants amb el propòsit d'aconseguir una comunicació satisfactòria i per a reconéixer i criticar estereotips i prejuís, tant socials com sociolingüístics, especialment en el final de l'etapa.

En definitiva l'alumnat ha d'aprendre a usar la llengua per la qual cosa és fonamental: parlar de si mateix i de les seues necessitats, conseguir que els altres l'entenguen, planificar els seus actes, solucionar problemes, demanar i donar la informació que els interessa. Ha d'aprendre, d'acord amb les seues possibilitats, a relatar, explicar, argumentar, formular hipòtesis, predir, preguntar, aclarir, opinar... Tots estos usos de la llengua oral es treballaran de manera sistemàtica inserint-los en la vida quotidiana de l'aula i en l'activitat social i acadèmica.

La llengua escrita s'ha d'entendre com a objecte de coneixement diferent del de la llengua oral. Ambdós són representacions diferents del llenguatge verbal que tenen un repartiment divers d'usos, encara que en alguns casos vagen estretament unides. Este fet permet situar l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura en l'adquisició de determinats procediments ?estratègies de comprensió i procés de construcció del text escrit? i no en la simple traducció del codi oral a l'escrit.

Per tot açò, l'ensenyança de la lectura no acaba en el primer cicle de Primària, ja que no es pot considerar l'adquisició inicial del codi com una culminació. En conseqüència, fa falta treballar, ni que fora fins a la finalització de l'escolaritat obligatòria, tot el conjunt de coneixements i d'habilitats que aporten cada vegada un major domini tant interpretatiu com de comprensió de la llengua escrita.

Quant a l'ús escrit, l'aprenentatge de la lectura i de la composició, presenta progressivament nivells de complexitat en la planificació i l'estructuració dels textos i una major diversificació en els contextos. Molt especialment, s'ha de consolidar en esta etapa el domini de les tècniques gràfiques, la relació so-grafia, les normes ortogràfiques convencionals i la disposició del text en la pàgina, tenint en compte que la incorporació de les tecnologies de la informació i la comunicació no ha d'obviar l'aprenentatge dels rudiments d'escriptura autònoms socialment rellevants i valorats.

Bloc 4. Educació Literària

La lectura i interpretació de textos literaris requerixen unes competències específiques per al desenrotllament de les quals el currículum selecciona els continguts que agrupa el bloc 4, *Educació Literària.* L'educació literària es concep com una aproximació a la literatura des de les seues expressions més senzilles. La lectura, l'exploració de l'escriptura, el recitat, la pràctica de jocs retòrics o l'escolta de textos propis de la literatura oral, han de contribuir al desenrotllament de la competència literària, com a integrant de la competència comunicativa, i com un acostament a l'expressió artística i al valor patrimonial de les obres literàries. A més, no podem oblidar que a través de la lectura hem d'oferir a l'alumnat una autèntica educació literària que facilite el contacte amb tots aquells textos en què es fa patent la identitat cultural i lingüística del nostre poble i de la humanitat en general. La lectura literària ha d'aportar una visió de la llengua com a font de fruïció, de goig i de diversió.

La literatura posseïx característiques pròpies i convencions específiques que s'han de conéixer perquè la lectora o el lector puga crear el context adequat. En esta etapa el Currículum se centra a afavorir experiències plaents amb la lectura i la recreació de textos literaris. Acosta xiquetes i xiquets a la representació i interpretació simbòlica, tant de l'experiència interior com de la col·lectiva, per a crear hàbit lector. Els continguts d'este bloc es referixen, d'una banda, al coneixement de les convencions literàries bàsiques, especialment relacionades amb la poesia i la narració, i, d'una altra, a l'aplicació d'informacions sobre el context lingüístic, històric i cultural en què les obres literàries s'han produït, en la mesura que estes dades siguen significatives per a la interpretació del text i d'acord amb les expectatives d'un lector d'esta etapa escolar.

Bloc 5. Coneixement de la llengua

El bloc 5, *Coneixement de la llengua* integra els continguts relacionats amb la reflexió lingüística. En l'Educació Primària, els docents han de continuar i perfeccionar el procés d'adquisició de la llengua per part de l'alumnat, promovent interaccions i situacions d'ús que possibiliten un millor i major domini d'este instrument. Però, a més, han de fomentar en els aprenents un ús reflexiu, proposant, progressivament,

DOCUMENTO PROVISIONAL

activitats d'observació, d'anàlisi i de manipulació de les pròpies produccions, que afavorisquen la conceptualització i l'èxit d'uns coneixements lingüístics i d'una terminologia bàsica per a utilitzar-los amb més propietat.

La reflexió gramatical a estes edats únicament té sentit si es fa amb una doble finalitat: d'una part, aconseguir que les nostres alumnes i els nostres alumnes facen explícits els coneixements implícits que sobre el funcionament de la llengua, que han adquirit en les interaccions amb els altres parlants, a fi de corregir-los o perfeccionar-los; i d'una altra, ampliar les seues possibilitats d'expressió; és a dir, millorar la seua competència comunicativa.

En la reflexió sistemàtica sobre el llenguatge i les seues condicions d'ús es proposa que xiquetes i xiquets comencen a elaborar un sistema conceptual bàsic i un metallenguatge que facilite la comunicació en l'aula durant el procés d'aprenentatge i que servisca de suport per a aprendre altres llengües. La reflexió sobre les unitats del sistema lingüístic, sempre ajustada als coneixements i possibilitats d'abstracció d'estes edats, es planteja en relació amb les condicions d'ús i com un requisit imprescindible per a incorporar l'avaluació i la correcció de les pròpies produccions orals i escrites, a fi d'afavorir l'aprenentatge autònom. Així, els continguts d'este bloc no es plantegen de manera autònoma, sinó com l'inici per a construir els coneixements imprescindibles sobre la llengua en un millor ús i una comunicació més eficaç.

El bloc de continguts sobre la reflexió lingüística seguix un fil conductor que s'inicia amb l'anàlisi del context i dels elements que intervenen en qualsevol situació comunicativa; continua amb l'observació dels modes en què s'articulen els discursos, les diferents estructures que presenten i els elements que els donen coherència i cohesió; i acaba amb l'estudi dels elements lingüístics més simples: l'oració simple i els seus components, en el nivell sintàctic, i la paraula i la seua articulació, en el nivell lèxic, fonològic i ortogràfic.

Bloc 6. La llengua com a instrument d'aprenentatge

El paper del llenguatge en el coneixement científic és fonamental en tota l'educació. Aprendre una llengua no és únicament apropiar-se d'un sistema de signes, sinó també aprendre els significats culturals que eixos signes transmeten i, amb eixos significats, fer propis els modes d'entendre o d'intrepretar la realitat per part de les persones de l'entorn.

La competència acadèmica, no s'adquirix de forma automàtica, és necessària una adequada intervenció didàctica que ajude l'alumnat a anar adquirint les estratègies necessàries per a comprendre i produir textos, orals i escrits, relacionats amb el discurs acadèmic, base de l'aprenentatge en totes les àrees, alhora que es reflexiona sobre el llenguatge específic de cada una d'estes. Hi ha algunes estratègies relacionades amb el treball sobre continguts, que poden i s'han de tractar amb més propietat en les àrees curriculars no lingüístiques: estratègies cognitivolingüístiques com justificar, descriure, definir, resumir, demostrar... i estratègies de processament de la informació com localitzar-la, seleccionar-la, valorar-la, organitzar-la i comunicar-la.

L'alumnat ha de progressar en les destreses bàsiques de lectura i d'escriptura en contextos el més significatius possible. Este aprenentatge l'ajudarà a comprendre les explicacions científiques sobre el món, li permetrà la construcció de les pròpies explicacions i a situar-se en la realitat concreta de manera personal i activa. D'esta manera, les habilitats bàsiques de lectura i d'escriptura es desenrotllaran simultàniament, realitzant aprenentatge i construint coneixement.

En síntesi, l'eix de l'educació lingüística en este Currículum són els procediments encaminats a desenrotllar les habilitats d'expressió i de comprensió oral i escrita, en contextos socials significatius, així com en l'àmbit de la comunicació literària, tenint en compte que un procés d'alfabetització cultural és sempre de llarga duració. Per això, el plantejament del currículum en esta etapa ha de prolongar-se en l'Educació Secundària Obligatòria. Les diferències entre una etapa i una altra residixen en la selecció dels discursos que s'analitzen i produïxen (que atén a la complexitat d'estos en les situacions de comunicació), en la profunditat de la reflexió lingüística i literària, en la selecció de continguts de reflexió sobre la llengua i en el grau de sistematització que tot això ha d'aconseguir.

Contribució de l'àrea al desenrotllament de les competències bàsiques

La pròpia concepció del currículum d'esta àrea, al posar l'èmfasi en l'ús social de la llengua en diferents contextos comunicatius, fa evident la seua contribució directa al desenrotllament de tots els aspectes que conformen la *competència en comunicació lingüística.*

Cal també destacar que les estratègies que constituïxen la competència comunicativa s'adquirixen des d'una llengua determinada, però no es referixen exclusivament a saber usar esta llengua, sinó a l'ús del llenguatge en general. Esta característica de l'aprenentatge lingüístic té una gran importància, ja que els aprenentatges que s'efectuen en una llengua s'apliquen a l'aprenentatge d'altres, el coneixement de les quals contribuïx, al seu torn, a acréixer esta competència sobre l'ús del llenguatge en general.

L'accés al saber i a la construcció de coneixements per mitjà del llenguatge es relaciona directament amb les competències bàsiques d'*aprendre a aprendre*, i amb la competència d'*autonomia i iniciativa personal*. El llenguatge, a més d'instrument de comunicació, és un mitjà de representació del món i està en la base del pensament i del coneixement, permet comunicar-se amb un mateix, analitzar problemes, elaborar plans i mamprendre processos de decisió. En definitiva, regula i orienta la pròpia activitat amb progressiva autonomia. Per això el desenrotllament i la millora des de l'àrea contribuïx a organitzar el pensament, a comunicar afectes i sentiments, i a regular emocions, i afavorir el desenrotllament de les dos competències.

L'àrea de llengua és un àmbit privilegiat per a desenrotllar l'habilitat d'interpretar i d'expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions i, així, col·laborar en la construcció de la *competència matemàtica* de què l'habilitat mencionada forma part. La lectura atenta i la comprensió literal i inferencial d'enunciats formen part del procés de resolució de problemes, motiu pel qual l'àrea de llengua també contribuïx a desenrotllar esta competència.

Al *tractament de la informació i competència digital,* l'àrea contribuïx en quant que proporciona coneixements i destreses per a la recerca, selecció, tractament de la informació i comunicació, en especial, per a comprendre la dita informació, la seua estructura i organització textual, i per a la seua utilització en la producció oral i escrita. El Currículum de l'àrea inclou l'ús de suports electrònics en la composició de textos. Açò significa alguna cosa més que un canvi de suport, ja que afecta les operacions mateixes que intervenen en el procés d'escriptura (planificació, execució del text, revisió…) i que constituïxen un dels continguts bàsics d'esta àrea. Per això, en la mesura que s'utilitzen s'està millorant, al mateix temps, la competència digital i el tractament de la informació. Però, a més, els nous mitjans de comunicació digitals que sorgixen contínuament, impliquen un ús social i col·laboratiu de l'escriptura, la qual cosa permet concebre l'aprenentatge de la llengua escrita en el marc d'un vertader intercanvi comunicatiu.

L'assertivitat, l'empatia, així com la lectura i l'anàlisi crítica dels missatges informatius i publicitaris són elements que des de l'àrea de llengua contribuïxen al desenrotllament de la competència en el *coneixement i interacció amb el món físic*.

La llengua contribuïx poderosament al desenrotllament de la *competència social i ciutadana,* entesa com a habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones, ja que necessàriament la seua adquisició requerix l'ús de la llengua com a base de la comunicació. Aprendre llengua és, abans que res, aprendre a comunicar-se amb els altres, a comprendre el que estos transmeten, a prendre contacte amb distintes realitats i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

D'altra banda en la mesura en què una educació lingüística satisfactòria valora totes les llengües com igualment aptes per a exercir les funcions de comunicació i de representació, analitza els modes per mitjà dels quals el llenguatge transmet i sanciona prejuís i imatges estereotipades del món, amb l'objecte de contribuir a l'eradicació dels usos discriminatoris del llenguatge s'està contribuint al desenrotllament d'esta competència.

A més de reconéixer la pròpia llengua com a element cultural de primer orde, en esta àrea la lectura, comprensió i valoració de les obres literàries contribuïxen al desenrotllament de la *competència artística i cultural.*

Objectius

L'ensenyança del Valencià i del Castellà en l'etapa d'Educació Primària té com a objectiu contribuir a desenrotllar en les alumnes i els alumnes les capacitats següents:

1. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat social i cultural, i analitzar-los amb sentit crític.

2. Expressar-se oralment i per escrit de forma adequada en els diversos contextos de l'activitat social i cultural, per a satisfer necessitats de comunicació i per a explorar camins que desenrotllen la sensibilitat, la creativitat i l'estètica.

DOCUMENT PROVISIONAL

3. Conéixer i valorar la riquesa lingüística d'Espanya com a patrimoni cultural comú.

4. Apreciar l'existència i la importància de la llengua castellana com a llengua comuna de tots els espanyols i les extraordinàries possibiitats de comunicació universal que això suposa.

5. Apreciar l'existència i la importància de l'idioma valencià com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana.

6. Apreciar la necessitat de l'ús dels dos idiomes oficials, adoptar una actitud positiva cap al seu aprenentatge i ampliar els usos personals com a instrument de comunicació, d'experiència estètica, d'informació i d'aprenentatge.

7. Participar en diverses situacions de comunicació i utilitzar la llengua oral de manera adequada en l'activitat social i cultural, aplicant les regles bàsiques de la comunicació oral i adoptar una actitud de cooperació i de respecte amb els sentiments, les idees, les opinions i els coneixements dels altres.

8. Utilitzar les diverses classes d'escrits que servixen per a comunicar-se amb les institucions públiques o privades, en situacions relacionades amb l'escola i la seua activitat.

9. Usar els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació per a obtindre, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i opinions diferents, i com a instruments de treball i d'aprenentatge.

10. Utilitzar les destreses bàsiques de la llengua (escoltar, parlar, llegir, escriure i conversar) eficaçment en l'activitat escolar tant per a buscar, arreplegar, processar informació, elaborar i memoritzar conceptes, com per a escriure textos propis de l'àmbit acadèmic amb iniciativa, responsabilitat i esforç.

11. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades, comprendre distints tipus de textos adaptats a l'edat, i utilitzar la lectura com a mitjà per a ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.

12. Utilitzar la lectura com a font de plaer i d'informació, considerar-la com un mitjà d'aprenentatge i d'enriquiment personal, i acostar-se a les obres de la tradició literària per a desenrotllar hàbits de lectura.

13. Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats quant a temàtica i complexitat, així com iniciar-se en els coneixements de les convencions específiques del llenguatge literari.

14. Usar els coneixements sobre la llengua i sobre les normes de l'ús lingüístic per a escriure i parlar de forma adequada, coherent i correcta (cuidant l'estructura del text, els aspectes normatius, la cal·ligrafia, l'orde i la neteja), i per a comprendre textos orals i escrits.

15. Reflexionar sobre els diferents usos socials de les llengües per a evitar els estereotips lingüístics que suposen juís de valor i prejuís classistes, racistes o sexistes.

16. Interpretar i traduir textos breus en situacions que ho exigisquen i amb diversos propòsits comunicatius i utilitzar simultàniament les llengües del currículum com a eines d'informació i d'aprenentatge tenint en compte la competència que es té en cada una.

17. Saber aprofitar, en l'adquisició d'una llengua, certes competències conceptuals i estratègiques ja apreses en el procés d'adquisició de les altres llengües, així com usar les semblances i diferències dels codis per a aclarir algun punt conflictiu de l'estructura, del significat o de l'ús.

DOCUMENTO PROVISIONAL

Primer cicle

Continguts

Els continguts de la competència comuna apareixen en la columna central de la taula dels continguts i els específics de cada llengua en la columna lateral corresponent. Els continguts que s'han de treballar en cada llengua són la suma dels continguts de la columna específica i els de la competència comuna.

Bloc 1. Les llengües i els parlants

	Castellà	
Valencià		
	1 Reconeixement del valencià com a llengua pròpia del nostre poble i element fonamental de la nostra cultura.	
	2 Interés per conéixer i per assolir competència en els dos idiomes cooficials de la Comunitat Valenciana.	
	3 Interés per utilitzar el valencià en els usos personals i per a tota funció comunicativa.	
	4 Consciència de les variants lingüístiques de les diferents llengües presents en el context social i escolar.	
	5 Actitud positiva davant dels usos de les llengües, evitant qualsevol acte de discriminació.	
	6 Interés per les sensacions, les experiències i les idees expressades pels parlants d'altres llengües.	
	7 Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Bloc 2. Parlar, escoltar i conversar

	Castellà	
Valencià		
1. Participació activa i cooperadora en interaccions espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (avisos, instruccions, converses, planificació d'una activitat...) i en altres més formals i dirigides (assemblees, diàlegs, explicacions, regles de joc...), amb actitud de respecte en situacions d'aprenentatge compartit, amb interés per expressar-se amb entonació i pronunciació adequades utilitzant un discurs cronològic o lògic i un orde espacial, a fi d'arreplegar i intercanviar informació, resoldre conflictes, arribar a acords, manifestar les pròpies opinions o planificar accions conjuntes; en grups grans o xicotets.		1. Participació activa i cooperadora en interaccions espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (avisos, instruccions, converses, planificació d'una activitat...) i en altres més formals i dirigides (assemblees, diàlegs, explicacions, regles de joc...), amb actitud de respecte en situacions d'aprenentatge compartit, amb interés per expressar-se amb entonació i pronunciació adequades utilitzant un discurs cronològic o lògic i un orde espacial, a fi d'arreplegar i intercanviar informació, resoldre conflictes, arribar a acords, manifestar les pròpies opinions o planificar accions conjuntes; en grups grans o xicotets.
	2. Coneixement i ús de les estratègies i les normes per a l'intercanvi comunicatiu com a instrument de comunicació: escolta atenta, exposició clara, respecte del torn de paraula, participant, fent aportacions controlant la impulsivitat i mantenint el tema de conversació, tenint en compte les fórmules de cortesia i de relació social.	
3. Comprensió i valoració de textos orals, procedents dels mitjans de comunicació (pel·lícules i documentals), amb seqüències narratives, descriptives i informatives, captant el sentit global del text i la informació rellevant i irrellevant, permetent l'ampliació de vocabulari.		3. Comprensió i valoració de textos orals, procedents dels mitjans de comunicació (pel·lícules i documentals), amb seqüències narratives, descriptives i informatives, captant el sentit global del text i la informació rellevant i irrellevant, permetent l'ampliació de vocabulari.
4. Comprensió i producció de textos orals per a aprendre, tant de caràcter quotidià (explicacions de classe, converses entre iguals) com de caràcter més formal i didàctic (descripcions senzilles de persones, animals i objectes, resums orals de textos populars) amb diferents propòsits: organitzar el treball de classe, enumerar, sol·licitar i donar informació, narrar situacions o experiències personals i realitzar breus exposicions de coneixements.		4. Comprensió i producció de textos orals per a aprendre, tant de caràcter quotidià (explicacions de classe, converses entre iguals) com de caràcter més formal i didàctic (descripcions senzilles de persones, animals i objectes, resums orals de textos populars) amb diferents propòsits: organitzar el treball de classe, enumerar, sol·licitar i donar informació, narrar situacions o experiències personals i realitzar breus exposicions de coneixements.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	5. Ús adequat dels elements lingüístics i dels elements no lingüístics en les produccions orals. Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals.	
	6. Valoració de l'escolta com a mitjà per a adquirir informació i per a aprendre.	

Bloc 3. Llegir i escriure

3.1. Comprensió de textos escrits

	Castellà	
Valencià		
1. Comprensió de textos de la vida quotidiana, pròxims a l'experiència infantil, amb una correcta correspondència entre fonemes i grafies (cartells, horaris, normes, catàlegs, fullets d'instruccions senzills, receptes, invitacions, felicitacions, notes, avisos...) i dels mitjans de comunicació (notícies) per a identificar la informació rellevant, tant la de caràcter general com la concreta, i aplicar-la en contextos de lectures significatives.		1. Comprensió de textos de la vida quotidiana, pròxims a l'experiència infantil, amb una correcta correspondència entre fonemes i grafies (cartells, horaris, normes, catàlegs, fullets d'instruccions senzills, receptes, invitacions, felicitacions, notes, avisos...) i dels mitjans de comunicació (notícies) per a identificar la informació rellevant, tant la de caràcter general com la concreta, i aplicar-la en contextos de lectures significatives.
	2. Introducció progressiva a l'ús d'estratègies per a la comprensió: elaboració i comprovació d'hipòtesis, realització d'inferències sobre el text a partir dels coneixements i experiències prèvies, presa de mesures correctores necessàries si falla la comprensió (relectura), i resum dels elements o aspectes més destacats o visibles.	
	3. Introducció al coneixement funcional dels elements bàsics dels discursos narratius (identificació de les parts elementals de l'estructura narrativa lineal, i dels personatges principals), poètics (introducció als recursos expressius bàsics) i teatrals (identificació dels textos dels diferents personatges per la tipografia diversa per als noms i els seus parlaments…), i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	4. Presentació dels elements bàsics dels textos il·lustrats —els àlbums— com a introducció posterior al còmic: conjunció entre els textos i els dibuixos, seqüenciació de la història... i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació de les produccions.	
	5. Integració de coneixements i informacions procedents de diferents suports: llibres, ràdio, televisió, premsa...	
6. Adquisició de les convencions del codi escrit.		6. Adquisició de les convencions del codi escrit.
	7. Introducció dels elements bàsics dels textos descriptius i de les exposicions senzilles de temes diversos i adequats a l'edat, i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.	
	8. Identificació de sentits figurats senzills en els textos, com també aspectes no explícits evidents, especialment en els mitjans de comunicació, i adopció d'una actitud crítica i participativa davant dels missatges que transmeten.	
	9. Iniciació a la utilització dirigida de les TIC i de les biblioteques, de manera que es mostre respecte per les seues normes de funcionament, i per a obtindre informació i models per a la composició escrita.	
10. Interés per expressar-se oralment amb la pronúncia i l'entonació adequades.		10. Interés per expressar-se oralment amb la pronúncia i l'entonació adequades.
	11. Actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit.	
12. Lectura comprensiva i memorització de textos que contenen jocs amb el llenguatge on s'exercite la pronúncia, la comprensió del significat i el coneixement gramatical així com la imaginació i la creativitat, llegits en veu alta i en silenci, a partir de textos populars breus (endevinalles, embarbussaments, acudits...) i cultes (sopes de lletres senzilles, jeroglífics i cal·ligrames apropiats a l'edat...).		12. Lectura comprensiva i memorització de textos que contenen jocs amb el llenguatge on s'exercite la pronúncia, la comprensió del significat i el coneixement gramatical així com la imaginació i la creativitat, llegits en veu alta i en silenci, a partir de textos populars breus (endevinalles, embarbussaments, acudits...) i cultes (sopes de lletres senzilles, jeroglífics i cal·ligrames apropiats a l'edat...).

DOCUMENT PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	13. Familiarització amb llibres i diferents fonts d'informació que els ajuden en la localització de conceptes i temes d'interés per a la formació i l'aprenentatge (diccionaris d'imatges, fitxes d'ortografia, llibres de divulgació, revistes…).	

Bloc 3. Llegir i escriure

3.2. Composició de textos escrits

	Castellà	
Valencià		
1. Coneixement i ús del codi escrit per a produir textos breus que ajuden a comunicar coneixements, experiències o necessitats (llistes, notes, avisos...)		1. Coneixement i ús del codi escrit per a produir textos breus que ajuden a comunicar coneixements, experiències o necessitats (llistes, notes, avisos...)
	2. Coneixement i ús dels elements bàsics dels textos (suport textual, silueta, variacions tipogràfiques, presència d'il·lustracions...) i la seua aplicació en la comprensió i en la producció.	
3. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a consolidació del sistema de lectoescriptura, per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (invitacions, felicitacions, notes, cartes, avisos...) de forma que utilitzen les característiques usuals d'eixos gèneres.		3. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a consolidació del sistema de lectoescriptura, per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (invitacions, felicitacions, notes, cartes, avisos...) de forma que utilitzen les característiques usuals d'eixos gèneres.
4. Composició de textos propis dels mitjans de comunicació social (titulars, peus de foto, breus notícies…) sobre esdeveniments pròxims a l'experiència infantil, a través de suports adequats a l'àmbit escolar (murals, periòdics escolars, revistes…).		4. Composició de textos propis dels mitjans de comunicació social (titulars, peus de foto, breus notícies…) sobre esdeveniments pròxims a l'experiència infantil, a través de suports adequats a l'àmbit escolar (murals, periòdics escolars, revistes…).
5. Creació de textos relacionats amb l'àmbit escolar per mitjà de llenguatge verbal i no verbal (il·lustracions, imatges, gràfics...) per a obtindre, organitzar i comunicar informació: cartells, murals, qüestionaris, descripcions, explicacions simples, llistats utilitzats com a resum o esquema…		5. Creació de textos relacionats amb l'àmbit escolar per mitjà de llenguatge verbal i no verbal (il·lustracions, imatges, gràfics...) per a obtindre, organitzar i comunicar informació: cartells, murals, qüestionaris, descripcions, explicacions simples, llistats utilitzats com a resum o esquema…

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	6. Ús de les estratègies i normes bàsiques en la producció de textos: planificació (observació de models, funció, destinatari tipus de text, estructura), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per a millorar-lo amb ajuda de la professora o del professor i dels companys (reescriptura).	
	7. Iniciació al coneixement dels elements bàsics dels discursos narratius, explicatius, descriptius i informatius, i la seua aplicació en la comprensió i en la producció.	
8. Coneixement i interés de les normes ortogràfiques (el punt i les seues conseqüències en relació amb l'ortografia, utilització correcta de majúscules i minúscules, identificació i ús dels signes d'interrogació i d'exclamació). Ús de l'ortografia natural.		8. Coneixement i interés de les normes ortogràfiques (el punt i les seues conseqüències en relació amb l'ortografia, utilització correcta de majúscules i minúscules, identificació i ús dels signes d'interrogació i d'exclamació). Ús de l'ortografia natural.
	9. Atenció a l'orde, la cal·ligrafia i la presentació dels textos propis i els dels altres com a mitjà per a garantir una comunicació fluida i clara, i com a eina de recerca d'expressivitat i de creativitat.	
10. Iniciació progressiva a la valoració de l'escriptura com a eina de comunicació, font d'informació i d'aprenentatge, i com a mitjà d'organitzar-se i per a resoldre problemes de la vida quotidiana.		10. Iniciació progressiva a la valoració de l'escriptura com a eina de comunicació, font d'informació i d'aprenentatge, i com a mitjà d'organitzar-se i per a resoldre problemes de la vida quotidiana.
	11. Iniciació a l'ús de programes informàtics de processament de textos.	

Bloc 4. Educació Literària

	Castellà	
Valencià		
1. Coneixement i identificació de textos de la literatura tradicional oral i de la literatura infantil, apropiats a l'edat.		1. Coneixement i identificació de textos de la literatura tradicional oral i de la literatura infantil, apropiats a l'edat.

DOCUMENTO PROVISIONAL

Valencià	Castellà	
2. Lectura guiada i autònoma, silenciosa i en veu alta, d'alguns textos literaris de carácter popular (endevinalles, refranys rimats, cançons de triar, faules, retafiles, etc.) adequats a l'edat d'estos alumnes, als seus interessos comunicatius i a les seues necessitats de formació.		2. Lectura guiada i autònoma, silenciosa i en veu alta, d'alguns textos literaris de carácter popular (endevinalles, refranys rimats, cançons de triar, faules, retafiles, etc.) adequats a l'edat d'estos alumnes, als seus interessos comunicatius i a les seues necessitats de formació.
3. Foment de l'hàbit lector tant per l'audició de textos, literaris o no, llegits per la professora o el professor, com per la lectura individualitzada de llibres i fragments de literatura infantil propis de l'edat de l'alumnat i estimulació de criteris i gustos personals en la selecció de textos que propicien l'autonomia i el interés de la pràctica lectora.		3. Foment de l'hàbit lector tant per l'audició de textos, literaris o no, llegits per la professora o el professor, com per la lectura individualitzada de llibres i fragments de literatura infantil propis de l'edat de l'alumnat i estimulació de criteris i gustos personals en la selecció de textos que propicien l'autonomia i el interés de la pràctica lectora.
	4. Valoració de l'autonomia lectora, interés per l'elecció de temes i de textos i per la comunicació de les preferències personals, i apreciació del text literari com a recurs de gaudi personal.	
5. Audició, comprensió, memorització i recitat de poemes, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.		5. Audició, comprensió, memorització i recitat de poemes, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
6. Ús de la biblioteca d'aula, de centre i pública, incloent documents videogràfics i sonors, com a mitjà d'apropar-se a la literatura.		6. Ús de la biblioteca d'aula, de centre i pública, incloent documents videogràfics i sonors, com a mitjà d'apropar-se a la literatura.
7. Producció de textos d'intenció literària adequats a l'edat (narracions, poemes, endevinalles, refranys...), a partir de l'exploració de les possibilitats expressives de la llengua a través de l'observació i de l'anàlisi de textos models (històries o contes narrats per la professora o professor) i l'ajuda de distints recursos i jocs que estimulen la imaginació i la creativitat.		7. Producció de textos d'intenció literària adequats a l'edat (narracions, poemes, endevinalles, refranys...), a partir de l'exploració de les possibilitats expressives de la llengua a través de l'observació i de l'anàlisi de textos models (històries o contes narrats per la professora o professor) i l'ajuda de distints recursos i jocs que estimulen la imaginació i la creativitat.
8. Dramatització de textos literaris (poemes, cançons, contes...) i de situacions de la vida quotidiana.		8. Dramatització de textos literaris (poemes, cançons, contes...) i de situacions de la vida quotidiana.

DOCUMENTO PROVISIONAL

Valencià	Castellà	
	9. Reflexió i explicitació dels sentiments i de les emocions que transmeten els textos literaris; identificació i crítica dels missatges i valors transmesos pels textos, de manera que es tinga en compte l'edat de l'alumnat i la senzillesa de les conclusions que puguen ser assimilades.	

Bloc 5. Coneixement de la llengua

Valencià	Castellà	
	1. Reconeixement del paper de les situacions socials com a factor condicionant de la producció i interpretació dels intercanvis comunicatius. Identificació de diferents tipus de situacions comunicatives, informals i formals. Observació de les diferències entre llengua oral i escrita i dels registres més adequats per a cada situació.	
2. Identificació dels contextos en què la comunicació es produïx a través de textos escrits i valoració de la importància en l'escriptura en determinats àmbits. Anàlisi de la importància del context en el text escrit i identificació dels principals components de les situacions comunicatives que requerixen l'ús de l'escriptura.		2. Identificació dels contextos en què la comunicació es produïx a través de textos escrits i valoració de la importància en l'escriptura en determinats àmbits. Anàlisi de la importància del context en el text escrit i identificació dels principals components de les situacions comunicatives que requerixen l'ús de l'escriptura.
3. Observació en les seqüències textuals de les formes lingüístiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa.		3. Observació en les seqüències textuals de les formes lingüístiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa.
4. Consideració de la coherència i de la cohesió textual com imprescindibles per a l'organització del discurs. Reconeixement de l'estructura dels textos més habituals a través dels elements textuals i paratextuals.		4. Consideració de la coherència i de la cohesió textual com imprescindibles per a l'organització del discurs. Reconeixement de l'estructura dels textos més habituals a través dels elements textuals i paratextuals.

DOCUMENTO PROVISIONAL

Valencià	Castellà	
5. Observació i reconeixement de les unitats que formen una frase o enunciat. Separació de paraules en la frase. Anàlisi i exploració de les dites unitats per a captar i conéixer les normes d'ortografia més senzilles. Ortografia natural. Ús de la majúscula. Ortografia preventiva de les paraules d'ús més freqüent.		5. Observació i reconeixement de les unitats que formen una frase o enunciat. Separació de paraules en la frase. Anàlisi i exploració de les dites unitats per a captar i conéixer les normes d'ortografia més senzilles. Ortografia natural. Ús de la majúscula. Ortografia preventiva de les paraules d'ús més freqüent.
6. Inici en la reflexió gramatical a partir d'activitats d'identificació i d'ús d'alguns termes com ara: - Enunciat, paraula i síl·laba. - Classes del noms: propis i comuns. - Número: singular i plural. - Gènere: masculí i femení.		6 Inici en la reflexió gramatical a partir d'activitats d'identificació i d'ús d'alguns termes com ara: - Enunciat, paraula i síl·laba. - Classes del noms: propis i comuns. - Número: singular i plural. - Gènere: masculí i femení.
7. Consolidació de nocions gramaticlas, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques. Descobriment i noves incorporacions. Aplicació d'estos coneixements a la pròpia producció discursiva.		7. Consolidació de nocions gramaticlas, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques. Descobriment i noves incorporacions. Aplicació d'estos coneixements a la pròpia producció discursiva.
8. Identificació de la paraula com a unitat bàsica amb significat i observació del seu funcionament dins de l'oració. Exploració de l'estructura morfològica de les paraules per mitjà d'algunes operacions per a descobrir les formes, significats i usos bàsics. Concordança de gènere i nombre. Observació del significat de les paraules: vocabulari, camps semàntics, famílies de paraules, sinònims i antònims. La polisèmia d'algunes paraules.		8. Identificació de la paraula com a unitat bàsica amb significat i observació del seu funcionament dins de l'oració. Exploració de l'estructura morfològica de les paraules per mitjà d'algunes operacions per a descobrir les formes, significats i usos bàsics. Concordança de gènere i nombre. Observació del significat de les paraules: vocabulari, camps semàntics, famílies de paraules, sinònims i antònims. La polisèmia d'algunes paraules.
9. Manipulació de frases i d'enunciats per a observar com s'expressen les accions i la seua temporalitat. Distinció dels temps verbals: present, passat i futur.		9. Manipulació de frases i d'enunciats per a observar com s'expressen les accions i la seua temporalitat. Distinció dels temps verbals: present, passat i futur.
10. Reconeixement de la relació so i grafia en el sistema de la llengua.		10. Reconeixement de la relació so i grafia en el sistema de la llengua.
11. Descobriment de l'articulació de les paraules en síl·labes. Reconeixement de les síl·labes dins de les paraules. L'abecedari. Iniciació a l'orde alfabètic.		11. Descobriment de l'articulació de les paraules en síl·labes. Reconeixement de les síl·labes dins de les paraules. L'abecedari. Iniciació a l'orde alfabètic.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	12. Observació de semblances i diferències en valencià i en castellà per a aclarir determinades formes, significats i usos.	
	13. Valoració de la reflexió sobre la llengua com a mitjà d'enriquiment dels recursos lingüístics personals per a assolir una bona comprensió i una expressió correcta, apropiada i genuïna. Acceptació, respecte i valoració positiva de les normes i convencions lingüístiques bàsiques.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Bloc 6. La llengua como a instrument d'aprenentatge

	Castellà	
Valencià		
1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal, per a aprendre i per a informar-se. Participació, com a oient i com a ponent, en intervencions orals formals.		1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal, per a aprendre i per a informar-se. Participació, com a oient i com a ponent, en intervencions orals formals.
	2. Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument per a aprendre i accedir a informacions i experiències d'altres persones.	
3. Identificació, comprensió, classificació i comparació d'informacions procedents de diferents suports audiovisuals de forma que s'establisquen relacions entre els coneixements i les informacions per a donar sentit als aprenentatges.		3. Identificació, comprensió, classificació i comparació d'informacions procedents de diferents suports audiovisuals de forma que s'establisquen relacions entre els coneixements i les informacions per a donar sentit als aprenentatges.
	4. Iniciació a l'ús d'estratègies elementals adequades en una exposició oral formal (saludar, mirar l'interlocutor...)	
5. Comprensió de textos molt vinculats a l'experiència, produïts amb finalitat didàctica o d'ús social (fullets, descripcions, instruccions i explicacions), per a aprendre i per a informar-se, comparant, identificant i classificant els coneixements i les informacions per a ampliar els aprenentatges.		5. Comprensió de textos molt vinculats a l'experiència, produïts amb finalitat didàctica o d'ús social (fullets, descripcions, instruccions i explicacions), per a aprendre i per a informar-se, comparant, identificant i classificant els coneixements i les informacions per a ampliar els aprenentatges.
	6. Interés pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.	
	7. Familiarització amb llibres i amb diferents fonts d'informació que ens ajudaran en la localització de conceptes i temes d'interés per a la formació i l'aprenentatge (diccionaris d'imatges, fitxes d'ortografia, llibres de divulgació, revistes…).	
8. .Producció guiada de textos explicatius relacionats amb l'àmbit escolar per a organitzar i comunicar informació.		8. Producció guiada de textos explicatius relacionats amb l'àmbit escolar per a organitzar i comunicar informació.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	9. Iniciació progressiva a la valoració de l'escolta, la lectura i l'escriptura com a eines de comunicació, fonts d'informació i d'aprenentatge.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Criteris d'avaluació

1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, amb les companyes i els companys i la professora o el professor, respectant les normes de la comunicació: torn de paraula, escoltar, mirar l'interlocutor, mantindre el tema.

2. Expressar-se de forma oral amb vocabulari adequat, pronunciació correcta i orde en les idees.

3. Comprendre el sentit global dels textos orals, identificant la informació més rellevant.

4. Llegir en silenci i en veu alta, memoritzar i reproduir textos senzills.

5. Donar sentit als textos escrits pròxims a l'experiència infantil, utilitzant les estratègies de comprensió lectora i relacionant la informació que contenen amb les pròpies vivències i idees i mostrar la comprensió a través de la lectura en veu alta.

6. Redactar i reescriure diferents textos relacionats amb l'experiència infantil atenint-se a models clars, utilitzant la planificació i revisió dels textos, tenint cura amb les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles i la cal·ligrafia, l'orde i la presentació.

7. Llegir ben sovint per pròpia iniciativa com a font de plaer, textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle per a conéixer alguns aspectes formals simples de la narració i de la poesia i per a facilitar l'escriptura de tals textos.

8. Utilitzar les estratègies de la comprensió lectora per a localitzar informació concreta, realitzar inferències i comprendre el sentit global dels textos llegits.

9. Usar la biblioteca de l'aula i del centre, conéixer alguns mecanismes d'organització i de funcionament, i accedir amb soltesa als materials específics del seu cicle.

10. Identificar de forma guiada per mitjà de segmentacions, canvis en l'orde, supressions i insercions, els canvis que es produïxen en les paraules, els enunciats i els textos per a millorar la comprensió i l'expressió oral i escrita.

11. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística bàsica en les activitats relacionades amb la producció i comprensió de textos.

12. Conéixer i apreciar la diversitat lingüística del seu entorn.

13. Estimar el valencià, estar motivat cap al seu domini i usar-lo progressivament en situacions informals i formals, per a comunicar-se i per a aprendre.

14. Familiaritzar-se amb programes informàtics educatius senzills.

DOCUMENTO PROVISIONAL

Segon cicle

Continguts

Bloc 1. Les llengües i els parlants

	Castellà	
Valencià		
	1. Consideració del valencià com a idioma propi del nostre poble, apte per a tot tipus d'usos funcionals i vehicle necessari de cultura.	
	2. Acceptació de la conveniència i la necessitat d'assolir competència en les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.	
	3. Interés per incorporar, de manera gradual, el valencià en tots els àmbits d'ús de la llengua i per a tota funció comunicativa, en un procés d'implicació personal en la recuperació cultural i de normalitat lingüística.	
	4. Consciència positiva de la varietat lingüística i cultural existent en el context social i escolar com una manifestació enriquidora a la qual s'aporta i de la qual es participa.	
	5. Coneixement de les llengües d'Espanya, la seua localització en les diferents comunitats autònomes i valoració positiva davant d'esta riquesa lingüística, de forma que s'eviten els prejuís sobre les llengües i els seus parlants.	
	6. Interés i respecte per les sensacions, les experiències, les idees, les opinions i els coneixements expressats pels parlants d'altres llengües.	
	7. Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències de classe, lingüístiques, culturals, ètniques o de gènere.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Bloc 2. Parlar, escoltar i conversar

	Castellà	
Valencià		
1. Participació activa en interaccions espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (conversació, planificació d'una activitat...) i en altres més formals i dirigides (consell de classe, assemblees, debats, entrevistes, explicacions...), respectant l'orde espacial, cronològic o lògic en el discurs, amb actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit, amb interés per expressar-se amb entonació i pronunciació adequades; a fi d'arreplegar i intercanviar informació, resoldre conflictes, arribar a acords, manifestar les pròpies opinions o planificar accions conjuntes.		1. Participació activa en interaccions espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (conversació, planificació d'una activitat...) i en altres més formals i dirigides (consell de classe, assemblees, debats, entrevistes, explicacions...), respectant l'orde espacial, cronològic o lògic en el discurs, amb actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit, amb interés per expressar-se amb entonació i pronunciació adequades; a fi d'arreplegar i intercanviar informació, resoldre conflictes, arribar a acords, manifestar les pròpies opinions o planificar accions conjuntes.
	2. Coneixement i ús de les estratègies i de les normes per a l'intercanvi comunicatiu com a instrument de comunicació: escolta atenta, exposició clara i respecte del torn de paraula; participant, fent aportacions, controlant la impulsivitat, respectant les sensacions, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres, i atenent a les fórmules de cortesia i de relació social.	
3. Comprensió de textos orals amb seqüències narratives, descriptives, informatives i persuasives, procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, captant el sentit global del text i les idees principals i secundàries, alhora que es reconeixen les idees no explícites i es valoren els continguts transmesos.		3. Comprensió de textos orals amb seqüències narratives, descriptives, informatives i persuasives, procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, captant el sentit global del text i les idees principals i secundàries, alhora que es reconeixen les idees no explícites i es valoren els continguts transmesos.
4. Comprensió i producció de textos orals, en prosa o en vers, tant de caràcter quotidià (explicacions de classe, treballs en equip, documentals, entrevistes, debats i converses entre iguals) com de caràcter més formal (narracions d'experiències personals, resums orals de textos, exposicions de coneixements i opinions, contes populars i descripcions senzilles) per a aprendre i per a informar-se		4. Comprensió i producció de textos orals, en prosa o en vers, tant de caràcter quotidià (explicacions de classe, treballs en equip, documentals, entrevistes, debats i converses entre iguals) com de caràcter més formal (narracions d'experiències personals, resums orals de textos, exposicions de coneixements i opinions, contes populars i descripcions senzilles) per a aprendre i per a informar-se

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	5. Ús adequat dels elements lingüístics i no lingüístics en les produccions orals: gest, ritme i entonació. Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals.	
	6. Valoració de l'escolta com a mitjà per a adquirir informació i per a aprendre.	

Bloc 3. Llegir i escriure.

3.1. Comprensió de textos escrits

	Castellà	
Valencià		
1. Comprensió de textos de la vida quotidiana amb una correspondència correcta entre fonemes i grafies (cartells, horaris, reglaments senzills, regles de joc, catàlegs, fullets d'instruccions, receptes...) i dels mitjans de comunicació social (webs infantils, notícies, cartes al director…), per a buscar informació, amb identificació dels aspectes rellevants i la creació d'una opinió pròpia respecte dels continguts exposats en cada un dels textos.		1. Comprensió de textos de la vida quotidiana amb una correspondència correcta entre fonemes i grafies (cartells, horaris, reglaments senzills, regles de joc, catàlegs, fullets d'instruccions, receptes...) i dels mitjans de comunicació social (webs infantils, notícies, cartes al director…), per a buscar informació, amb identificació dels aspectes rellevants i la creació d'una opinió pròpia respecte dels continguts exposats en cada un dels textos.
	2. Ús d'estratègies per a la comprensió: elaboració i comprovació d'hipòtesis, realització d'inferències d'informació sobre el text a partir dels coneixements i de les experiències prèvies, consulta al diccionari, utilització de mesures correctores necessàries si falla la comprensió (relectura) i resum de les idees bàsiques dels textos llegits o dels aspectes més destacats.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	3. Coneixement funcional dels elements bàsics dels discursos narratius (estructura narrativa lineal, personatges principals i secundaris, missatge de la història, narració en primera i tercera persona…), poètics (longitud dels versos, introducció als recursos expressius bàsics del llenguatge poètic, rima, formació de les estrofes més senzilles i habituals…) i teatrals (divisió del text en escenes, estructura de la història en: plantejament, nuc i desenllaç, tipografia diferent per als noms dels personatges, els seus parlaments i les acotacions…) i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i la interpretació dels textos.	
	4. Estudi i anàlisi dels elements característics del còmic: concepte, elements (text i dibuix), vinyeta, globus, onomatopeies... i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i la interpretació de les produccions.	
	5. Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos expositius i argumentatius i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i a la interpretació dels textos.	
	6. Explicació de sentits figurats i de significats no explícits en els textos, especialment en els dels mitjans de comunicació; adopció d'actituds crítiques elementals cap a les perspectives ideològiques que transmeten.	
	7. Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació i dels diferents tipus de biblioteques (d'aula, i de centre), mostrant respecte per les normes de funcionament, amb la finalitat d'obtindre informació i models per a la composició escrita.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
8. Lectura comprensiva, en veu alta i en silenci, i memorització de textos que contenen jocs lingüístics, fonètics, semàntics o gramaticals, tant de caràcter popular (endevinalles, embarbussaments, acudits, dites...) com cultes (mots encreuats senzills, sopes de lletres, jeroglífics, cal·ligrames...) llegits amb fluïdesa i entonació adequades.		8. Lectura comprensiva, en veu alta i en silenci, i memorització de textos que contenen jocs lingüístics, fonètics, semàntics o gramaticals, tant de caràcter popular (endevinalles, embarbussaments, acudits, dites...) com cultes (mots encreuats senzills, sopes de lletres, jeroglífics, cal·ligrames...) llegits amb fluïdesa i entonació adequades.
	9. Utilització dirigida de llibres i diferents fonts d'informació que ajudaran en la localització de conceptes i temes d'interés per a la formació i l'aprenentatge (diccionaris d'imatges, fitxes d'ortografia, llibres de divulgació, revistes…).	

Bloc 3. Llegir i escriure

3.2. Composició de textos escrits

	Castellà	
Valencià		
	1. Coneixement i ús dels elements bàsics dels textos (silueta, organització i recursos lingüístics específics) i la seua aplicació en la comprensió i en la producció.	
2. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a consolidació del sistema lectoescriptor per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, avisos, sol·licituds...), d'acord amb les característiques pròpies d'estos gèneres.		2. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a consolidació del sistema lectoescriptor per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, avisos, sol·licituds...), d'acord amb les característiques pròpies d'estos gèneres.
3. Composició de textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social sobre esdeveniments que resulten significatius, amb especial incidència en la notícia i en les cartes al director, per mitjà de suports de l'àmbit escolar i alguns mitjans de premsa local.		3. Composició de textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social sobre esdeveniments que resulten significatius, amb especial incidència en la notícia i en les cartes al director, per mitjà de suports de l'àmbit escolar i alguns mitjans de premsa local.
4. Producció de textos que utilitzen llenguatge verbal i no verbal (il·lustracions, tipografia, gràfics...) amb intenció informativa: cartells publicitaris, còmics...		4. Producció de textos que utilitzen llenguatge verbal i no verbal (il·lustracions, tipografia, gràfics...) amb intenció informativa: cartells publicitaris, còmics...

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	5. Ús de les estratègies i normes bàsiques en la producció de textos: planificació (funció comunicativa i del destinatari, selecció de la informació rellevant, del tipus de text, de l'estructura del contingut...), redacció de l'esborrany, i avaluació i revisió del text en el procés d'escriptura per a millorar-lo.	
	6. Coneixement dels elements bàsics dels discursos narratius, explicatius, descriptius, informatius i persuasius (estructura, sentit global, intenció...) i la seua aplicació en la comprensió i en la producció.	
7. Valoració i ús de les normes ortogràfiques (conéixer i usar les correspondències regulars entre so i lletra: r o rr entre vocals, c, ç, g, j, dígrafs...); les que regulen l'accentuació gràfica, (l'apòstrof), els signes de puntuació i l'accentuació de paraules freqüents, per mitjà, d'entre altres tècniques, del dictat, per a escriure correctament, des del punt de vista ortogràfic, paraules d'ús habitual		7. Valoració i ús de les normes ortogràfiques (conéixer i usar les correspondències regulars entre so i lletra: r o rr entre vocals, c, g, j,...); les que regulen l'accentuació gràfica, els signes de puntuació i l'accentuació de paraules freqüents, per mitjà, d'entre altres tècniques, del dictat, per a escriure correctament, des del punt de vista ortogràfic, paraules d'ús habitual
	8. Atenció en la qualitat, orde, cal·ligrafia i presentació dels textos propis i els dels altres com a mitjà per a garantir una comunicació fluida, clara, i com a eina de recerca d'expressivitat i de creativitat	
9. Valoració de l'escriptura com a eina de comunicació, font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà d'organitzar-se i resoldre problemes de la vida quotidiana		9. Valoració de l'escriptura com a eina de comunicació, font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà d'organitzar-se i resoldre problemes de la vida quotidiana
10. Iniciació a l'adjectivació com a recurs fonamental en la descripció i a la transposició de textos (dramatització d'un relat, conversió d'un relat en còmic, recitació d'un poema amb acompanyament musical).		10. Iniciació a l'adjectivació com a recurs fonamental en la descripció i a la transposició de textos (dramatització d'un relat, conversió d'un relat en còmic, recitació d'un poema amb acompanyament musical).
	11. Utilització guiada de programes informàtics de processament de text i dels mitjans informàtics per a la producció de textos senzills amb especial atenció als estils de lletra, títols i subtítols, puntuació….	
	12. Manipulació de procediments per a l'obtenció directa d'informació: participació en entrevistes i enquestes.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Bloc 4. Educació Literària

	Castellà	
Valencià		
1. Coneixement, identificació i lectura guiada de diferents mostres de textos literaris: literatura tradicional oral (rondalles, faules, contalles, llegendes, cançons, auques, retafiles...); adaptacions d'obres clàssiques o mostres de literatura infantil o actual, del gènere narratiu (contes, biografies, relats…) i d'altres gèneres (el teatre, el còmic o la poesia), tant en suport escrit com audiovisual.		1. Coneixement, identificació i lectura guiada de diferents mostres de textos literaris: literatura tradicional oral (rondalles, faules, contalles, llegendes, cançons, auques, retafiles...); adaptacions d'obres clàssiques o mostres de literatura infantil o actual, del gènere narratiu (contes, biografies, relats…) i d'altres gèneres (el teatre, el còmic o la poesia), tant en suport escrit com audiovisual.
2. Pràctica de diferents tipus d'audició i de lectura d'obres adequades a l'edat i als interessos de l'alumnat: escolta guiada, lectura guiada, lectura personal i silenciosa i lectura en veu alta.		2. Pràctica de diferents tipus d'audició i de lectura d'obres adequades a l'edat i als interessos de l'alumnat: escolta guiada, lectura guiada, lectura personal i silenciosa i lectura en veu alta.
3. Foment de la lectura per mitjà d'activitats d'animació que estimulen l'hàbit lector, com ara, el contacte amb autors que visiten el centre, les presentacions de llibres adequats a l'edat de l'alumnat o la recollida d'informació de les portades de publicacions diverses, que promoguen la formació de criteris i gustos personals.		3. Foment de la lectura per mitjà d'activitats d'animació que estimulen l'hàbit lector, com ara, el contacte amb autors que visiten el centre, les presentacions de llibres adequats a l'edat de l'alumnat o la recollida d'informació de les portades de publicacions diverses, que promoguen la formació de criteris i gustos personals.
	4. Valoració del text literari com a font de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures, d'aprenentatge i com a mitjà d'organitzar-se i de resoldre problemes de la vida quotidiana.	
5. Audició, comprensió i memorització de diferents textos, recitació de poemes, dramatització de textos teatrals adequats a l'edat i de producció pròpia, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.		5. Audició, comprensió i memorització de diferents textos, recitació de poemes, dramatització de textos teatrals adequats a l'edat i de producció pròpia, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
6. Dramatització de textos literaris no teatrals adequats a l'edat i de produccions pròpies.		6. Dramatització de textos literaris no teatrals adequats a l'edat i de produccions pròpies.
7. Iniciació al coneixement actiu de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries (premis, murals, col·loquis amb autors...) en l'aula i en el centre.		7. Iniciació al coneixement actiu de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries (premis, murals, col·loquis amb autors...) en l'aula i en el centre.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
8. Producció de textos d'intenció literària per a comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records (narracions, poemes, diàlegs escenificats, descripcions, còmics, redaccions...), a partir de l'exploració de les possibilitats expressives de la llengua per mitjà de l'observació i de l'anàlisi de textos models (com històries o contes narrats per la professora o professor) i de l'ajuda de distints recursos i jocs que estimulen la imaginació i la creativitat.		8. Producció de textos d'intenció literària per a comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records (narracions, poemes, diàlegs escenificats, descripcions, còmics, redaccions...), a partir de l'exploració de les possibilitats expressives de la llengua per mitjà de l'observació i de l'anàlisi de textos models (com històries o contes narrats per la professora o professor) i de l'ajuda de distints recursos i jocs que estimulen la imaginació i la creativitat.
	9. Reflexió i explicitació dels aprenentatges extraliteraris que s'adquirixen a través de la lectura: interrelació de les experiències exposades amb les pròpies del lector i manifestació de l'opinió personal sobre l'anàlisi i crítica dels missatges i valors transmesos pels textos.	

Bloc 5. Coneixement de la llengua

	Castellà	
Valencià		
	1. Reconeixement de diferents tipus de situacions comunicatives, informals i formals.	
	2. Reconeixement de les diferències entre llengua oral i escrita i dels registres més adequats per a cada situació.	
3. Anàlisi de la situació comunicativa i identificació dels seus components.		3. Anàlisi de la situació comunicativa i identificació dels seus components.
4. Reconeixement dels elements del context comunicatiu com a factors que incidixen en la selecció de les formes orals o escrites de l'intercanvi comunicatiu. Exploració de seqüències textuals per a localitzar les marques lingüístiques que representen els elements del context.		4. Reconeixement dels elements del context comunicatiu com a factors que incidixen en la selecció de les formes orals o escrites de l'intercanvi comunicatiu. Exploració de seqüències textuals per a localitzar les marques lingüístiques que representen els elements del context.

DOCUMENT PROVISIONAL

Valencià	Castellà	
5. Observació en les seqüències textuals de les formes lingüístiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa i exploració d'enunciats, frases i seqüències textuals per a identificar les estructures narratives, instructives, descriptives i explicatives senzilles i per a descobrir les formes i marques lingüístiques que s'adopten en cada acte de parla. Tot això amb la finalitat de millorar la comprensió i la composició.		5. Observació en les seqüències textuals de les formes lingüístiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa i exploració d'enunciats, frases i seqüències textuals per a identificar les estructures narratives, instructives, descriptives i explicatives senzilles i per a descobrir les formes i marques lingüístiques que s'adopten en cada acte de parla. Tot això amb la finalitat de millorar la comprensió i la composició.
6. Consideració de la coherència i la cohesió textual (addició, causa, oposició, contradicció…) com imprescindibles per a l'organització del discurs.		6. Consideració de la coherència i la cohesió textual (addició, causa, oposició, contradicció…) com imprescindibles per a l'organització del discurs.
7. Reconeixement de l'estructura textual dels textos més habituals. Descobriment dels recursos lingüístics bàsics per a mantindre el referent i fer progressar el tema, especialment la inserció i coordinació d'oracions.		7. Reconeixement de l'estructura textual dels textos més habituals. Descobriment dels recursos lingüístics bàsics per a mantindre el referent i fer progressar el tema, especialment la inserció i coordinació d'oracions.
8. Coneixement de les normes bàsiques de l'ortografia apreciant el seu valor social i la utilització constant en els propis escrits. Aplicació de les regles ortogràfiques bàsiques en les paraules d'ús freqüent. Ús dels principals signes de puntuació. Preocupació per consultar dubtes i paraules d'ortografia difícil.		8. Coneixement de les normes bàsiques de l'ortografia apreciant el seu valor social i la utilització constant en els propis escrits. Aplicació de les regles ortogràfiques bàsiques en les paraules d'ús freqüent. Ús dels principals signes de puntuació. Preocupació per consultar dubtes i paraules d'ortografia difícil.
9. Observació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de l'anàlisi, la manipulació i la transformació de fragments de textos senzills utilitzant pronoms i combinació de pronoms, l'el·lipsi, la inserció, supressió, canvi d'orde, segmentació. Sistematització de les observacions realitzades.		9. Observació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de l'anàlisi, la manipulació i la transformació de fragments de textos senzills utilitzant pronoms i combinació de pronoms, l'el·lipsi, la inserció, supressió, canvi d'orde, segmentació. Sistematització de les observacions realitzades.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
10. Explicitació de coneixements gramaticals que es dominen implícitament. Ús i definició intuïtiva de la terminologia següent en les activitats d'interpretació i producció: - Enunciat, paraula i síl·laba - Classes de paraules: nom, verb, adjectiu qualificatiu, article i pronom personal - Classes de noms: propis, comuns, individuals, col·lectius i gentilicis - Gènere: masculí i femení - Número: singular i plural - Determinants: article i quantificadors - Verb: temps (present, passat i futur d'indicatiu) - Tipus d'enunciats: declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu i exhortatiu.		10. Explicitació de coneixements gramaticals que es dominen implícitament. Ús i definició intuïtiva de la terminologia següent en les activitats d'interpretació i producció: - Enunciat, paraula i síl·laba - Classes de paraules: nom, verb, adjectiu qualificatiu, article i pronom personal - Classes de noms: propis, comuns, individuals, col·lectius i gentilicis - Gènere: masculí i femení - Número: singular i plural - Determinants: article i quantificadors - Verb: temps (present, passat i futur d'indicatiu) - Tipus d'enunciats: declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu i exhortatiu.
11. Consolidació de nocions gramaticals, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques. Descobriment i noves incorporacions. Aplicació d'estos coneixements a la pròpia producció discursiva.		11. Consolidació de nocions gramaticals, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques. Descobriment i noves incorporacions. Aplicació d'estos coneixements a la pròpia producció discursiva.
12. Exploració de l'estructura morfològica de les paraules, per a descobrir les formes, significats i usos bàsics en la flexió, la composició i la derivació així com en el significat (sinònims i antònims): les marques que representen el femení i el plural i l'estructura de les paraules (l'arrel, els prefixos i els sufixos). Augmentatius i diminutius. Paraules simples i compostes; primitives i derivades.		12. Exploració de l'estructura morfològica de les paraules, per a descobrir les formes, significats i usos bàsics en la flexió, la composició i la derivació així com en el significat (sinònims i antònims): les marques que representen el femení i el plural i l'estructura de les paraules (l'arrel, els prefixos i els sufixos). Augmentatius i diminutius. Paraules simples i compostes; primitives i derivades.
13. Descobriment de les diferents formes que pot presentar una oració com a unitat de significat. Manipulació d'oracions senzilles per a identificar les funcions bàsiques (subjecte i predicat) i descobrir alguns papers semàntics del subjecte (agent i pacient).		13. Descobriment de les diferents formes que pot presentar una oració com a unitat de significat. Manipulació d'oracions senzilles per a identificar les funcions bàsiques (subjecte i predicat) i descobrir alguns papers semàntics del subjecte (agent i pacient).
14. Ampliació del domini del vocabulari a través de l'aprenentatge incidental en la lectura, la discussió col·lectiva i l'ús eficaç del diccionari. L'ordenació alfabètica de paraules.		14. Ampliació del domini del vocabulari a través de l'aprenentatge incidental en la lectura, la discussió col·lectiva i l'ús eficaç del diccionari. L'ordenació alfabètica de paraules.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
15. Comparació, manipulació (per mitjà d'ampliacions, supressions, annexions o coordinacions) i transformació d'estructures sintàctiques elementals i de frases o enunciats per a observar la seua equivalència semàntica o possibles canvis de significat; per a millorar la composició escrita i per a explorar les possibilitats d'usar diferents enllaços (addició, causa, oposició i contradicció).		15. Comparació, manipulació (per mitjà d'ampliacions, supressions, annexions o coordinacions) i transformació d'estructures sintàctiques elementals i de frases o enunciats per a observar la seua equivalència semàntica o possibles canvis de significat; per a millorar la composició escrita i per a explorar les possibilitats d'usar diferents enllaços (addició, causa, oposició i contradicció).
16. Observació i anàlisi de descripcions senzilles: l'adjectiu qualificatiu. Funcions. Pràctica de l'adjectivació com a recurs fonamental en la descripció. La concordança de gènere i nombre.		16. Observació i anàlisi de descripcions senzilles: l'adjectiu qualificatiu. Funcions. Pràctica de l'adjectivació com a recurs fonamental en la descripció. La concordança de gènere i nombre.
17. Observació de l'articulació de les paraules i dels fenòmens sil·làbics. La síl·laba tònica i àtona. Paraules tòniques i paraules àtones. Classificació de paraules segons la posició de la síl·laba tònica. Observació de les normes d'accentuació gràfica en paraules agudes, planes i esdrúixoles. La dièresi en casos usuals.		17. Observació de l'articulació de les paraules i dels fenòmens sil·làbics. La síl·laba tònica i àtona. Paraules tòniques i paraules àtones. Classificació de paraules segons la posició de la síl·laba tònica. Observació de les normes d'accentuació gràfica en paraules agudes, planes i esdrúixoles. La dièresi en casos usuals.
18. Transformació d'oracions d'activa en passiva i viceversa, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i objecte per a la comprensió de determinats textos.		18. Transformació d'oracions d'activa en passiva i viceversa, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i objecte per a la comprensió de determinats textos.
	19. Descobriment de com funciona la llengua a partir de l'observació i manipulació d'enunciats o textos senzills. Formulació i comprovació d'hipòtesi per a identificar estructures morfològiques i sintàctiques simples en la parla habitual i en les expressions més usuals.	
20. Adquisició i automatització de formes genuïnes que fa falta preservar: ús dels pronoms adverbials *en* i *hi*, *haver de + infinitiu* per a indicar obligació.		
21. Pràctica constant de la pronunciació correcta de certs elements (consonants sonores, emmudiments...) relacionant-los amb la seua realització gràfica.		
	22. Observació de semblances i diferències en valencià i en castellà per a aclarir determinades formes, significats i usos.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	23. Valoració de la reflexió sobre la llengua com a mitjà d'enriquiment dels recursos lingüístics personals en l'èxit d'una bona comprensió i d'una expressió correcta, apropiada i genuïna. Acceptació, respecte i valoració positiva de les normes i convencions lingüístiques bàsiques.	

Bloc 6. La llengua como a instrument d'aprenentatge

	Castellà	
Valencià		
1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal per a aprendre i per a informar-se.		1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal per a aprendre i per a informar-se.
2. Participació com a oient i com a ponent en situacions d'aula per a la construcció del coneixement: treballs en grup, posades en comú, explicacions de la mestra o el mestre....		2. Participació com a oient i com a ponent en situacions d'aula per a la construcció del coneixement: treballs en grup, posades en comú, explicacions de la mestra o el mestre....
	3. Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument per a aprendre i per a accedir a informacions i experiències d'altres persones.	
4. Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà d'obtindre, seleccionar i relacionar informacions rellevants. Comprensió, identificació, classificació i comparació de la informació seleccionada.		4. Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà d'obtindre, seleccionar i relacionar informacions rellevants. Comprensió, identificació, classificació i comparació de la informació seleccionada.
	5. Pràctica i aplicació de les estratègies adequades en una exposició oral formal (salutació, exposició i conclusió) amb ajuda d'un guió.	
6. Comprensió de textos de l'àmbit escolar, produïts amb finalitat didàctica o d'ús social (fullets, descripcions, instruccions i explicacions) per a aprendre i per a informar-se, i de la utilització de la comparació, la classificació, la identificació i la interpretació dels coneixements i de les informacions per a ampliar els aprenentatges.		6. Comprensió de textos de l'àmbit escolar, produïts amb finalitat didàctica o d'ús social (fullets, descripcions, instruccions i explicacions) per a aprendre i per a informar-se, i de la utilització de la comparació, la classificació, la identificació i la interpretació dels coneixements i de les informacions per a ampliar els aprenentatges.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	7. Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i de la comunicació i dels diferents tipus de biblioteques (d'aula i de centre), de forma que es mostre respecte per les seues normes de funcionament, amb la finalitat d'obtindre informació i models per a la composició escrita.	
	8. Interés pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.	
	9. Ús d'estratègies per a la localització de la informació continguda en textos documentals (enciclopèdies, diccionaris, llibres de divulgació…) i reestructuració de la informació localitzada per mitjà de notes, esquemes, resums, mapes conceptuals, croquis i frases mnemotècniques.	
	10. Coneixement de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic (qüestionaris, resums, informes, descripcions, explicacions…) i aplicació d'estos coneixements a la seua comprensió.	
11. Producció guiada de treballs relacionats amb l'àmbit escolar per a organitzar informació i per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (murals, treballs monogràfics, explicacions d'experiments...).		11. Producció guiada de treballs relacionats amb l'àmbit escolar per a organitzar informació i per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (murals, treballs monogràfics, explicacions d'experiments...)
	12. Valoració de l'escolta, la lectura i l'escriptura com a eina de comunicació, font d'informació i d'aprenentatge.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Criteris d'avaluació

1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: torn de paraula, escoltar, exposar amb claredat entonar adequadament.

2. Expressar-se de forma oral, utilitzant diferents funcions de comunicació, vocabulari, entonació i ritme adequats, i una estructura narrativa coherent.

3. Comprendre el sentit global dels textos orals, reconeixent les idees principals i secundàries.

4. Llegir en silenci valorant el progrés i la velocitat lectores, memoritzar i reproduir textos senzills.

5. Interpretar i integrar les idees pròpies amb la informació continguda en els textos d'ús escolar i social, i mostrar la comprensió a través de la lectura en veu alta amb l'entonació i fluïdesa adequades.

6. Redactar, reescriure i resumir diferents textos significatius en les situacions quotidianes i escolars, de forma ordenada i adequada, utilitzant la planificació i revisió dels textos, tenint cura amb les normes gramaticals i ortogràfiques i la cal·ligrafia, l'orde i la presentació.

7. Llegir ben sovint i per pròpia iniciativa com a font de plaer, textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle per a conéixer les característiques bàsiques de la narració i de la poesia i per a facilitar l'escriptura de tals textos.

8. Utilitzar estratègies (de lectura i d'escriptura) per a planificar treballs, localitzar i recuperar informació, realitzar inferències, captar el sentit global, les idees principals i secundàries, resumir els textos llegits i realitzar esquemes.

9. Usar la biblioteca de l'aula i del centre, conéixer els mecanismes d'organització i de funcionament i les possibilitats que oferix.

10. Observar per mitjà d'insercions, supressions, canvis d'orde, segmentacions o recomposicions, les paraules, els enunciats i els textos per a millorar la comprensió i l'expressió.

11. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística pròpia del cicle en les activitats de producció i de comprensió de textos.

12. Conéixer i valorar la diversitat lingüística de la Comunitat Valenciana i d'Espanya.

13. Estimar el valencià, estar motivat cap al seu domini, i usar-lo progressivament en situacions informals i formals, per a comunicar-se i per a aprendre.

14. Interpretar i traduir textos breus en situacions en què el destinatari del missatge no coneix la llengua del text.

15. Utilitzar textos de les diferents llengües del currículum, d'acord amb la seua competència, per a elaborar un xicotet treball en una d'estes llengües.

16. Utilitzar programes informàtics per a l'elaboració i presentació de textos.

DOCUMENTO PROVISIONAL

Tercer cicle

Continguts

Bloc 1. Les llengües i els parlants

	Castellà	
Valencià		
	1. Consideració del valencià com a idioma propi del nostre poble, apte per a tot tipus d'usos funcionals i vehicle necessari de cultura.	
	2. Acceptació de la conveniència i necessitat d'assumir competència en les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.	
	3. Incorporació del valencià en tots els àmbits d'ús de la llengua i per a tota funció comunicativa, en un procés d'integració personal en la recuperació cultural i de normalitat lingüística.	
	4. Consciència positiva de la varietat lingüística i cultural existent en el context social i escolar com una manifestació enriquidora a la qual s'aporta i de la qual es participa.	
	5. Coneixement de les llengües d'Espanya, la seua localització en les diferents comunitats autònomes i valoració positiva davant d'esta riquesa lingüística, evitant els prejuís sobre les llengües i els seus parlants.	
	6. Respecte per les sensacions, les experiències, les idees, les opinions i els coneixements expressats pels parlants d'altres llengües.	
	7. Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències de classe, lingüístiques, culturals, ètniques o de gènere.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Bloc 2. Parlar, escoltar i conversar

	Castellà	
Valencià		
1. Participació activa i cooperadora en interaccions espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (conversació, discussió informal, planificació d'una activitat...) i en altres més formals i dirigides (assemblea, debat, dilema moral, enquesta, entrevista...), a través d'un discurs ordenat i coherent, amb actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit, amb interés per expressar-se amb entonació i pronunciació adequades; amb la finalitat d'arreplegar i d'intercanviar informació, resoldre conflictes, arribar a acords, manifestar les seues pròpies opinions o planificar accions conjuntes.		1. Participació activa i cooperadora en interaccions espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (conversació, discussió informal, planificació d'una activitat...) i en altres més formals i dirigides (assemblea, debat, dilema moral, enquesta, entrevista...), a través d'un discurs ordenat i coherent, amb actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit, amb interés per expressar-se amb entonació i pronunciació adequades; amb la finalitat d'arreplegar i d'intercanviar informació, resoldre conflictes, arribar a acords, manifestar les seues pròpies opinions o planificar accions conjuntes.
	2. Coneixement, ús i respecte de les estratègies i de les normes per a l'intercanvi comunicatiu com a instrument de comunicació: escolta atenta, exposició clara, respete del torn de paraula, per mitjà de la participació i les aportacions, el control de la impulsivitat, el comentari oral, el jui personal i el respecte per les sensacions, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres i amb atenció a les fórmules de cortesia.	
3. Comprensió de textos orals amb seqüències narratives, descriptives, informatives i persuasives (com notícies, entrevistes, reportatges infantils, debats o comentaris d'actualitat) procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, captant el sentit global del text i les idees principals i secundàries, reconeixent les idees no explícites i valorant els continguts transmesos distingint informació d'opinió. Producció de tals textos per a oferir i compartir informació i opinió.		3. Comprensió de textos orals amb seqüències narratives, descriptives, informatives i persuasives (com notícies, entrevistes, reportatges infantils, debats o comentaris d'actualitat) procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, captant el sentit global del text i les idees principals i secundàries, reconeixent les idees no explícites i valorant els continguts transmesos distingint informació d'opinió. Producció de tals textos per a oferir i compartir informació i opinió.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
4. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià (explicacions de classe, treballs en equip, documentals, entrevistes, debats i converses entre iguals) com de caràcter més formal (narracions d'experiències personals, resums orals de textos, exposicions de coneixements i opinions, contes populars i descripcions senzilles) per a aprendre i per a informar-se.		4. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià (explicacions de classe, treballs en equip, documentals, entrevistes, debats i converses entre iguals) com de caràcter més formal (narracions d'experiències personals, resums orals de textos, exposicions de coneixements i opinions, contes populars i descripcions senzilles) per a aprendre i per a informar-se.
	5. Ús adequat d'elements lingüístics i no lingüístics en les produccions orals: gest, ritme i entonació. Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals.	
	6. Valoració de saber escoltar com a mitjà per a adquirir informació i aprenentatge.	
7. Esforç per utilitzar les formes correctes i genuïnes de la llengua oral tant en les situacions formals com informals.		7. Esforç per utilitzar les formes correctes i genuïnes de la llengua oral tant en les situacions formals com informals.

Bloc 3. Llegir i escriure

3.1. Comprensió de textos escrits

	Castellà	
Valencià		
1. Comprensió de textos de la vida quotidiana amb una correcta correspondència entre fonemes i grafies (cartells, horaris, reglaments, catàlegs, fullets d'instruccions, correspondència, normes, convocatòries, plans de treball, receptes...) i dels mitjans de comunicació (webs infantils i juvenils, notícies, reportatges, cartes al director, entrevistes...) per a buscar informació, crear-se una opinió o actuar de forma adequada, amb atenció a la informació rellevant, a la situació i a la intenció comunicativa, i amb independència que es presenten en suport digital o en paper.		1. Comprensió de textos de la vida quotidiana amb una correcta correspondència entre fonemes i grafies (cartells, horaris, reglaments, catàlegs, fullets d'instruccions, correspondència, normes, convocatòries, plans de treball, receptes...) i dels mitjans de comunicació (webs infantils i juvenils, notícies, reportatges, cartes al director, entrevistes...) per a buscar informació, crear-se una opinió o actuar de forma adequada, amb atenció a la informació rellevant, a la situació i a la intenció comunicativa, i amb independència que es presenten en suport digital o en paper.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	2. Ús d'estratègies per a la comprensió lectora: elaboració i comprovació d'hipòtesis, realització d'inferències sobre el text, descobriment del significat de paraules a partir del context, del suport de la informació paratextual (divisió en capítols, títols, dels subtítols, il·lustracions) i de l'aplicació dels coneixements i experiències prèvies; consulta al diccionari, mesures correctores necessàries si falla la comprensió (relectura) i resum final.	
	3. Coneixement dels elements bàsics dels discursos narratius (estructura, personatges principals i secundaris, missatge de la història, retrospeccions, narració en primera i tercera persona, recursos estilístics usats…), poètics (longitud dels versos, recursos expressius i fenòmens interns del vers, rima, estrofes, llenguatge poètic…) i teatrals (divisió del text en escenes, estructura de la història en plantejament, nuc i desenllaç, tipografia diferent per als noms dels personatges, els seus parlaments i les acotacions, aspectes relacionats amb el muntatge i la representació del text escrit…) i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i la interpretació dels textos.	
	4. Estudi i anàlisi dels elements característics del còmic: concepte, temes, elements formals (text i dibuix), vinyeta, globus, onomatopeies, signes convencionals, temàtica... i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i la interpretació de les produccions.	
	5. Estudi i anàlisi dels elements bàsics del discurs d'assaig o literatura d'opinió: l'exposició d'idees, l'argumentació... i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.	
	6. Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació (buscadors, fòrums, pàgines infantils i juvenils) com a instrument de treball per a localitzar, seleccionar i organitzar la informació.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Valencià	Castellà	
	7. Ús de diferents tipus de biblioteques (d'aula, de centre, de barri o de localitat, virtuals) per a obtindre informació i models per a la producció escrita. Coneixement i respecte per les normes de funcionament, que promouen un ús cada vegada més autònom y responsable.	
	8. Interpretació de sentits figurats i de significats no explícits en els textos, especialment en els dels mitjans de comunicació. Actitud crítica cap a les perspectives ideològiques que suposen qualsevol tipus de discriminació.	
9. Jocs motivadors amb la llengua que faciliten la comprensió lectora i la memorització de textos llegits en veu alta o en silenci, a partir de textos populars (endevinalles, embarbussaments, acudits, dites i refranys...) i cultes (sopes de lletres, mots encreuats, jeroglífics, cal·ligrames...) llegits amb fluïdesa i entonació adequades.		9. Jocs motivadors amb la llengua que faciliten la comprensió lectora i la memorització de textos llegits en veu alta o en silenci, a partir de textos populars (endevinalles, embarbussaments, acudits, dites i refranys...) i cultes (sopes de lletres, mots encreuats, jeroglífics, cal·ligrames...) llegits amb fluïdesa i entonació adequades.
	10. Localització de la informació en textos documentals (enciclopèdies, diccionaris, catàlegs, fullets d'instruccions…) i reelaboració de la informació (síntesi, fitxes, notes, esquemes, mapes conceptuals, resums…) per a la seua utilització posterior.	

Bloc 3. Llegir i escriure

3.2. Composició de textos escrits

Valencià	Castellà	
	1. Coneixement i ús dels elements bàsics dels textos (silueta, organització, recursos lingüístics específics...) i la seua aplicació en la comprensió i en la producció.	
2. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a consolidació del sistema lectoescriptor per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, notícies, treballs d'aula...) d'acord amb les característiques pròpies d'estos gèneres.		2. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a consolidació del sistema lectoescriptor per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, notícies, treballs d'aula...) d'acord amb les característiques pròpies d'estos gèneres.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
3. Composició de textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social (en particular la premsa local) sobre fets i esdeveniments que resulten significatius amb especial incidència en la notícia, l'entrevista, la ressenya de llibres o de música, la carta al director…, en mitjans de l'àmbit escolar i de la premsa local, en situacions reals o simulades.		3. Composició de textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social (en particular la premsa local) sobre fets i esdeveniments que resulten significatius amb especial incidència en la notícia, l'entrevista, la ressenya de llibres o de música, la carta al director…, en mitjans de l'àmbit escolar i de la premsa local, en situacions reals o simulades.
4. Elaboració de textos per mitjà de llenguatge verbal i no verbal (il·lustracions, imatges, gràfics...) amb intenció informativa: cartells, còmics, anuncis...		4. Elaboració de textos per mitjà de llenguatge verbal i no verbal (il·lustracions, imatges, gràfics...) amb intenció informativa: cartells, còmics, anuncis...
5. Coneixement de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic, social, cultural i d'interrelació amb l'entorn (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions…) i aplicació de tals coneixements a la comprensió i composició de textos.		5. Coneixement de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic, social, cultural i d'interrelació amb l'entorn (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions…) i aplicació de tals coneixements a la comprensió i composició de textos.
	6. Ús de les estratègies bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut...), redacció de l'esborrany i avaluació i revisió del text per a millorar-lo.	
.	7. Coneixement dels elements bàsics dels discursos narratius, explicatius, argumentatius, descriptius, informatius i persuasius (estructura, sentit global, intenció...) i la seua aplicació en la comprensió i en la producció.	
8. Aplicació de les normes ortogràfiques; les que regulen l'accentuació gràfica i l'ús dels signes de puntuació i d'entonació, per mitjà del dictat, entre altres tècniques.		8. Aplicació de les normes ortogràfiques; les que regulen l'accentuació gràfica i l'ús dels signes de puntuació i d'entonació, per mitjà del dictat, entre altres tècniques.
	9. Atenció en la qualitat, orde, cal·ligrafia i presentació dels textos propis i dels altres com a mitjà per a garantir una comunicació fluida, clara, i com a eina de recerca d'expressivitat i de creativitat.	
10. Transposició de textos (dramatització d'un relat, conversió d'un relat en còmic, pràctica del pas d'estil directe a indirecte en la narració...).		10. Transposició de textos (dramatització d'un relat, conversió d'un relat en còmic, pràctica del pas d'estil directe a indirecte en la narració...)

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	11. Ús de processadors de textos i dels mitjans informàtics per al coneixement, la interpretació i la producció de textos, amb especial atenció als signes de puntuació, cos i estil en la jerarquia d'informacions, títols, subtítols, paraules clau, conceptes….	
	12. Elaboració de procediments per a l'obtenció directa d'informació: qüestionaris, entrevistes, enquestes…	

DOCUMENTO PROVISIONAL

Bloc 4. Educació Literària

	Castellà	
Valencià		
1. Coneixement, identificació i lectura guiada de diferents mostres de textos literaris: literatura tradicional oral i escrita (faules, llegendes, cançons populars, auques...); adaptacions d'obres clàssiques o mostres de literatura actual o de literatura infantil, tant del gènere narratiu (contes, biografies, autobiografies, novel·la realista, d'aventures, de misteri, de ciència-ficció, de fantasia.) com d'altres gèneres com el teatre o la poesia, en paper i en suport audiovisual i informàtica.		1. Coneixement, identificació i lectura guiada de diferents mostres de textos literaris: literatura tradicional oral i escrita (faules, llegendes, cançons populars, auques...); adaptacions d'obres clàssiques o mostres de literatura actual o de literatura infantil, tant del gènere narratiu (contes, biografies, autobiografies, novel·la realista, d'aventures, de misteri, de ciència-ficció, de fantasia.) com d'altres gèneres com el teatre o la poesia, en paper i en suport audiovisual i informàtica.
2. Foment de la lectura i del desig de compartir els sentiments i les emocions que esta produïx, per mitjà d'activitats d'animació que consoliden l'hàbit lector, com ara el contacte amb autors i autores que visiten el centre, presentacions de llibres, sessions de llibrefòrum, interpretació de ressenyes, etc. i que contribuïsquen a formar preferències personals, amb sentit crític, en la selecció de llibres.		2. Foment de la lectura i del desig de compartir els sentiments i les emocions que esta produïx, per mitjà d'activitats d'animació que consoliden l'hàbit lector, com ara el contacte amb autors i autores que visiten el centre, presentacions de llibres, sessions de llibrefòrum, interpretació de ressenyes, etc. i que contribuïsquen a formar preferències personals, amb sentit crític, en la selecció de llibres.
	3. Coneixement i valoració del text literari com a font de comunicació, de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures, d'aprenentatge i com a mitjà d'organitzar-se i resoldre problemes de la vida quotidiana.	
4. Audició, comprensió i memorització de diferents textos poètics adequats a l'edat i de producció pròpia, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.		4. Audició, comprensió i memorització de diferents textos poètics adequats a l'edat i de producció pròpia, amb el ritme, la pronunciació i l'entonació adequades.
5. Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals tenint en compte el coneixement de les convencions literàries (gèneres, figures...) i la presència de certs temes i motius recurrents.		5. Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals tenint en compte el coneixement de les convencions literàries (gèneres, figures...) i la presència de certs temes i motius recurrents.
6. Ús actiu de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries (premis, murals, col·loquis amb autors...) en l'aula, en el centre i en la comunitat.		6. Ús actiu de la biblioteca del centre i participació en activitats literàries (premis, murals, col·loquis amb autors...) en l'aula, en el centre i en la comunitat.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
7. Producció de textos d'intenció literària per a comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records (contes, poemes, xicotetes peces teatrals, descripcions, còmics, redaccions...) a partir de l'exploració de les possibilitats expressives de la llengua per mitjà de l'observació i l'anàlisi de textos model (històries o contes narrats per la professora o professor) i l'ajuda de distints recursos i jocs que estimulen la imaginació i la creativitat.		7. Producció de textos d'intenció literària per a comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records (contes, poemes, xicotetes peces teatrals, descripcions, còmics, redaccions...) a partir de l'exploració de les possibilitats expressives de la llengua per mitjà de l'observació i anàlisi de textos model (històries o contes narrats per la professora o professor) i l'ajuda de distints recursos i jocs que estimulen la imaginació i la creativitat.
8. Pràctica de diferents tipus de lectura amb obres i textos literaris adequats a l'edat i als interessos de l'alumnat: lectura silenciosa i en veu alta, lectura expressiva, escenificada...		8. Pràctica de diferents tipus de lectura amb obres i textos literaris adequats a l'edat i als interessos de l'alumnat: lectura silenciosa i en veu alta, lectura expressiva, escenificada...
9. Dramatització i lectura dramatitzada de textos literaris d'autors de la Comunitat Valenciana.		9. Dramatització i lectura dramatitzada de textos literaris d'autors de la Comunitat Valenciana.
	10. Reflexió i explicitació dels aprenentatges extraliteraris que s'adquirixen a través de la lectura: formació i enriquiment de la personalitat del lector, creació d'una visió individualitzada del món, creixement i transformació de les pròpies experiències gràcies a l'opinió, interpretació i valoració crítica dels missatges i valors transmesos pels textos llegits, etc.	

Bloc 5. Coneixement de la Llengua

	Castellà	
Valencià		
	1. Identificació de diferents tipus de situacions comunicatives, informals i formals i de les relacions entre els elements del context de situació i les formes lingüístiques en què es manifesten en els discursos orals i escrits.	
	2. Reconeixement dels registres més adequats per a cada situació i adequació de la pròpia expressió.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
3. Anàlisi de la importància del context en el discurs (oral i escrit) i identificació dels components de la situació comunicativa; exploració de seqüències textuals per a localitzar les marques lingüístiques que representen estos components i per a reconéixer les estructures narratives, instructives, descriptives i explicatives, tant en la comprensió com en la composició.		3. Anàlisi de la importància del context en el discurs (oral i escrit) i identificació dels components de la situació comunicativa; exploració de seqüències textuals per a localitzar les marques lingüístiques que representen estos components i per a reconéixer les estructures narratives, instructives, descriptives i explicatives, tant en la comprensió com en la composició.
4. Observació i comparació en les seqüències textuals de les formes lingüístiques i de les estructures sintàctiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa.		4. Observació i comparació en les seqüències textuals de les formes lingüístiques i de les estructures sintàctiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa.
5. Reconeixement dels diferents significats, equivalències i alteracions del significat.		5. Reconeixement dels diferents significats, equivalències i alteracions del significat.
6. Consideració de la coherència i la cohesió textual (causa, conseqüència, finalitat, contradicció, condició…) com imprescindibles per a l'organització del discurs. Descobriment i domini dels mecanismes i recursos lingüístics bàsics per a assegurar-les, especialment la inserció i coordinació d'oracions en el text explicatiu.		6. Consideració de la coherència i la cohesió textual (causa, conseqüència, finalitat, contradicció, condició…) com imprescindibles per a l'organització del discurs. Descobriment i domini dels mecanismes i recursos lingüístics bàsics per a assegurar-les, especialment la inserció i coordinació d'oracions en el text explicatiu.
7. Sistematització de l'ortografia, amb l'apreci del seu valor social i la utilització constant en els propis escrits. Ús dels signes de puntuació per a cohesionar el text i superar el llenguatge enumeratiu.		7. Sistematització de l'ortografia, amb l'apreci del seu valor social i la utilització constant en els propis escrits. Ús dels signes de puntuació per a cohesionar el text i superar el llenguatge enumeratiu.
8. Observació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de l'anàlisi, la manipulació i la transformació de fragments de textos senzills utilitzant pronoms i combinació de pronoms, l'el·lipsi, la inserció, supressió, canvi d'orde, segmentació i recomposició. Sistematització de les observacions realitzades per a facilitar el desenrotllament dels conceptes lingüístics i del metallenguatge i per a observar l'equivalència semàntica o els canvis de significat		8. Observació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de l'anàlisi, la manipulació i la transformació de fragments de textos senzills utilitzant pronoms i combinació de pronoms, l'el·lipsi, la inserció, supressió, canvi d'orde, segmentació i recomposició. Sistematització de les observacions realitzades per a facilitar el desenrotllament dels conceptes lingüístics i del metallenguatge i per a observar l'equivalència semàntica o els canvis de significat

DOCUMENTO PROVISIONAL

Valencià	Castellà	
9. Explicitació de coneixements gramaticals que es dominen implícitament. Consolidació de nocions gramaticals, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques adquirides en cicles anteriors. Descobriment i noves incorporacions. Aplicació d'estos coneixements a la pròpia producció discursiva. - Classes de paraules: nom (individuals, col·lectius, concrets i abstractes), verb i adjectiu. Enllaços: preposició, adverbi, conjunció, pronoms, articles i interjeccions. - Tipus d'enunciats: declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu i exhortatiu.		9. Explicitació de coneixements gramaticals que es dominen implícitament. Consolidació de nocions gramaticals, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques adquirides en cicles anteriors. Descobriment i noves incorporacions. Aplicació d'estos coneixements a la pròpia producció discursiva. - Classes de paraules: nom (individuals, col·lectius, concrets i abstractes), verb i adjectiu. Enllaços: preposició, adverbi, conjunció, pronoms, articles i interjeccions. - Tipus d'enunciats: declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu i exhortatiu.
10. Observació, per comparació i contrast, i classificació de les paraules en primitives, derivades i compostes d'acord amb la seua estructura morfològica per a la generalització de normes ortogràfiques.		10. Observació, per comparació i contrast, i classificació de les paraules en primitives, derivades i compostes d'acord amb la seua estructura morfològica per a la generalització de normes ortogràfiques.
11. Exploració del lèxic general de la llengua per a descobrir les particularitats del vocabulari: els arcaismes, els neologismes i els estrangerismes; les paraules homònimes i les paraules polisèmiques, les locucions i frases fetes. Estudi de les seues formes i significats.		11. Exploració del lèxic general de la llengua per a descobrir les particularitats del vocabulari: els arcaismes, els neologismes i els estrangerismes; les paraules homònimes i les paraules polisèmiques, les locucions i frases fetes. Estudi de les seues formes i significats.
12. Observació, anàlisi i creació de paraules noves per mitjà de: la derivació (els augmentatius i els diminutius) i la composició.		12. Observació, anàlisi i creació de paraules noves per mitjà de: la derivació (els augmentatius i els diminutius) i la composició.
13. Observació de les relacions entre una paraula genèrica i les paraules específiques corresponents; les paraules que configuren una família lèxica i un camp lèxic; paraules sinònimes i antònimes; tot açò com a mitjà per a consolidar l'adquisició i facilitar el seu ús.		13. Observació de les relacions entre una paraula genèrica i les paraules específiques corresponents; les paraules que configuren una família lèxica i un camp lèxic; paraules sinònimes i antònimes; tot açò com a mitjà per a consolidar l'adquisició i facilitar el seu ús.
14. Ampliació del domini del vocabulari a través de l'aprenentatge incidental en la lectura, la discussió col·lectiva i l'ús eficaç del diccionari.		14. Ampliació del domini del vocabulari a través de l'aprenentatge incidental en la lectura, la discussió col·lectiva i l'ús eficaç del diccionari.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
15. Exploració de l'estructura morfològica de les paraules a fi de descobrir les formes, significats i usos bàsics en la flexió i la derivació i d'aplicar-les a la pròpia producció discursiva: - La persona gramatical - Singular i plural - Mode imperatiu, indicatiu i subjuntiu dels verbs regulars i irregulars més freqüents - Temps verbal: pretèrit indefinit, imperfecte i pretèrit perfet, simple i compost.		15. Exploració de l'estructura morfològica de les paraules a fi de descobrir les formes, significats i usos bàsics en la flexió i la derivació i d'aplicar-les a la pròpia producció discursiva: - La persona gramatical - Singular i plural - Mode imperatiu, indicatiu i subjuntiu dels verbs regulars i irregulars més freqüents - Temps verbal: pretèrit indefinit, imperfecte i pretèrit perfet, simple i compost.
	16. Descobriment de les diferents formes que pot presentar una oració simple i manipulació d'oracions senzilles per a identificar les funcions bàsiques (subjecte i predicat) i descobrir els elements i l'organització dels grups que realitzen estes funcions (complements del nom i del verb). Paper semàntic del subjecte (agent, pacient i causa).	
17. Observació de fenòmens sil·làbics. La síl·laba tònica i àtona, diftong i hiat. Separació d'una paraula en síl·labes. Classificació de paraules segons la síl·laba tònica. Les regles d'accentuació gràfica (paraules monosíl·labes, interrogatius i hiats). L'accent diacrític. Utilització en els propis escrits.		17. Observació de fenòmens sil·làbics. La síl·laba tònica i àtona, diftong i hiat. Separació d'una paraula en síl·labes. Classificació de paraules segons la síl·laba tònica. Les regles d'accentuació gràfica (paraules monosíl·labes, interrogatius i hiats). L'accent diacrític. Utilització en els propis escrits.
18. Transformació d'oracions d'activa en passiva i viceversa, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i d'objecte per a comprendre determinats textos.		18. Transformació d'oracions d'activa en passiva i viceversa, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i objecte per a comprendre determinats textos.
19. Inserció, coordinació i enllaç d'oracions com a procediments propis de l'explicació, per a practicar el pas d'estil directe a estil indirecte en la narració i per a explorar les possibilitats del seu ús en l'expressió causa, conseqüència, finalitat o condició al compondre els textos.		19. Inserció, coordinació i enllaç d'oracions com a procediments propis de l'explicació, per a practicar el pas d'estil directe a estil indirecte en la narració i per a explorar les possibilitats del seu ús en l'expressió causa, conseqüència, finalitat o condició al compondre els textos.

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
20. Inventari, adquisició i automatització de formes genuïnes valencianes en referència al gènere de certes paraules, formes de plural, de partitiu, els quantificatius, les preposicions, ús dels pronoms adverbials *en* i *hi*, *deure* + *infinitiu* per a indicar probabilitat, *haver de* + *infinitiu* per a indicar obligació, usos bàsics dels verbs ser i estar.		
21. Observació i sistematització dels usos bàsics de l'apòstrof, el guió i la dièresi, i aplicació a les pròpies produccions escrites.		
22. Pràctica constant de la pronunciació correcta de certs elements (consonants sonores, emmudiments, geminacions, enllaços fònics, elisions...) relacionant-los amb la realització gràfica.		
	23. Reflexió sobre semblances i diferències en Valencià i Castellà per a aclarir determinades formes, significats i usos.	
	24. Valoració de la reflexió sobre la llengua com a mitjà d'enriquiment dels recursos lingüístics personals en l'èxit d'una bona comprensió i d'una expressió correcta, apropiada i genuïna.	
	25. Acceptació, respecte i valoració positiva de les normes i convencions lingüístiques bàsiques. Valoració de la qualitat i efectivitat dels textos propis i dels altres respecte a l'adequació, la coherència i la correcció.	

Bloc 6. La llengua como a instrument d'aprenentatge

	Castellà	
Valencià		
1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal per a aprendre i per a informar-se.		1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal per a aprendre i per a informar-se.
2. Participació com a oient en intervencions orals formals (exposicions de la mestra o mestre, xarrada d'un visitant expert, visita d'una autora o autor...) amb la finalitat de rebre informacions d'interés o de conéixer les opinions d'un personatge.		2. Participació com a oient en intervencions orals formals (exposicions de la mestra o mestre, xarrada d'un visitant expert, visita d'una autora o autor...) amb la finalitat de rebre informacions d'interés o conéixer les opinions d'un personatge.

DOCUMENTO PROVISIONAL

Valencià	Castellà	
	3. Ús de les estratègies adequades en situació d'escolta específiques del llenguatge oral com a instrument d'aprenentatge: mantindre l'atenció, comportar-se de manera adequada durant l'exposició, prendre notes i dades i participar activament en el col·loqui.	
4. Participació com a ponent en intervencions orals formals que exigixen una planificació prèvia i una organització del discurs (breus exposicions orals, debats...) per a exposar els resultats d'una xicoteta investigació o treball, discutir punts de vista, manifestant la seua opinió o emetent juís de valor.		4. Participació com a ponent en intervencions orals formals que exigixen una planificació prèvia i una organització del discurs (breus exposicions orals, debats...) per a exposar els resultats d'una xicoteta investigació o treball, discutir punts de vista, manifestant la seua opinió o emetent juís de valor.
	5. Ús de les estratègies adequades en una exposició oral formal: amb atenció a les diferents parts de l'exposició (salutació, introducció del tema, organització de la intervenció, desenrotllament de l'exposició, conclusió, avaluació i comiat) amb ajuda d'un guió més o menys extens.	
	6. Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument per a aprendre i per a accedir a informacions i experiències d'altres persones i com a instrument bàsic en la formació com a ciutadans.	
7. Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà d'obtindre, seleccionar i relacionar amb progressiva autonomia, informacions rellevants per a ampliar els aprenentatges.		7. Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà d'obtindre, seleccionar i relacionar amb progressiva autonomia, informacions rellevants per a ampliar els aprenentatges.
8. Comprensió de textos de l'àmbit escolar produïts amb finalitat didàctica o d'ús social per a aprendre i per a informar-se.		8. Comprensió de textos de l'àmbit escolar produïts amb finalitat didàctica o d'ús social per a aprendre i per a informar-se.
	9. Ús de les tecnologies de la informació i de la biblioteca d'aula i de centre com a llocs privilegiats per a l'aprenentatge i per a la recerca i consulta de fonts d'informació i elaboració de treballs personals, respectant les normes d'ús.	
	10. Coneixement de les normes ortotipogràfiques senzilles usades en els textos i ús d'este coneixement en la interpretació de textos i en la producció amb un processador de textos.	

DOCUMENTO PROVISIONAL

	Castellà	
Valencià		
	11. Interés pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.	
	12. Ús d'estratègies per a ampliar i donar sentit als aprenentatges: localitzar, comparar, classificar, identificar i interpretar i reelaborar els coneixements i les informacions (gràfics i esquemes, taules, mapes conceptuals i altres il·lustracions).	
	13. Coneixement de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions…) i aplicació d'estos coneixements a la seua comprensió.	
14. Producció de treballs per a organitzar la comunicació i per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (murals, informes d'experiments, investigacions, treballs en grup, presentacions multimèdia...).		14. Producció de treballs per a organitzar la comunicació i per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (murals, informes d'experiments, investigacions, treballs en grup, presentacions multimèdia...).
	15. Ús de les estratègies bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció del tipus de text i del destinatari, recerca d'informació i organització dels continguts, decisió sobre les il·lustracions...), redacció de l'esborrany i avaluació i revisió del text per a la seua millora.	
	16. Valoració de l'escolta, la lectura i l'escriptura com a ferramenta de comunicació, font d'informació i d'aprenentatge, i com a mitjà d'organitzar-se i resoldre problemes de la vida quotidiana.	

DOCUMENTO PR

Criteris d'avaluació

1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: respetar el torn de paraula, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.

2. Expressar-se de forma oral per a transmetre fets, coneixements i opinions o per a dur a terme les diferents funcions comunicatives, utilitzant un vocabulari precís i una estructura coherent.

3. Comprendre el sentit global dels textos orals, reconeixent les idees principals i secundàries i identificant idees o valors no explícits.

4 Llegir en silenci valorant el progrés en la velocitat i la comprensió, memoritzar i reproduir textos.

5. Interpretar i integrar les idees pròpies amb les contingudes en els textos, comparant i contrastant informacions diverses, i mostrar la comprensió a través de la lectura en veu alta amb l'entonació i la fluïdesa adequades.

6. Narrar, explicar, descriure, resumir i exposar opinions i informacions en textos relacionats amb situacions quotidianes i escolars, de forma ordenada, adequada, relacionant els enunciats entre si, usant de forma habitual els procediments de planificació i revisió dels textos així com les normes gramaticals i ortogràfiques i tenint cura amb la cal·ligrafia, l'orde i la presentació.

7. Llegir per pròpia iniciativa com a font de plaer, textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats al cicle per a conéixer les característiques de la narració i de la poesia i per a facilitar l'escriptura de tals textos.

8. Utilitzar estratègies (de lectura i d'escriptura) per a planificar treballs, localitzar i recuperar informació, realitzar inferències, esquemes, i resumir els textos llegits reflectint l'estructura i les idees principals i secundàries.

9. Utilitzar textos científics en diferents suports per a arreplegar informació, ampliar coneixements i aplicar-los en treballs personals.

10. Usar i manejar amb soltesa les biblioteques, videoteques, etc. i comprendre els mecanismes i procediments d'organització i selecció d'obres i altres materials. Col·laborar en l'atenció i millora dels materials bibliogràfics i altres documents disponibles en l'aula i en el centre.

11. Identificar canvis que es produïxen en les paraules, els enunciats i els textos en realitzar segmentacions, canvis en l'orde, supressions i insercions que fan millorar la comprensió i l'expressió oral i escrita.

12. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística pròpia del cicle en les activitats de producció i comprensió de textos.

13. Conéixer i valorar la diversitat lingüística de la Comunitat Valenciana i d'Espanya.

14. Estimar el valencià, estar motivat cap al seu domini i usar-lo progressivament en situacions informals i formals, per a comunicar-se i per a aprendre.

15. Usar habilitats lingüístiques i estratègiques relacionades amb les àrees no lingüístiques per a construir coneixements, processar informació i exposar conclusions i resultats per mitjà de textos orals i escrits.

16. Interpretar i traduir textos breus en situacions en què el destinatari del missatge no coneix la llengua del text.

17. Utilitzar textos de les diferents llengües del currículum, d'acord amb la seua competència, per a elaborar un xicotet treball en una d'estes llengües.

18. Utilitzar programes informàtics per a l'elaboració i presentació de textos.

DOCUMENTO PROVISIONAL